

309299

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1918 నం॥ మే నెల 10 వ తేది శుక్రవారము } No 34
సంపుటము. ౫ } కాళియుక్తి నామ సంవత్సర చైత్రమాస బహుళ అమావాస్య 3౦. } సంచిక 3౪

ఇనాము ! ఇనాము !!
అందమైన మధుర బుట్టలచీరలు
చీర 1-కి వెల రు. 3-12-0.

18 మూరలు నిడివి. 2 1/2 మూర
వెడల్పు కలవి. రంగులు ఉత్తరవాద
ము. అందులో అనేకవిధరంగులు గల
బుట్టలు కేయింపబడినవి పలురకములు
కలవు. ఇక్కల నాగరికమునకు తగు
నట్టి మేలయిన చీర. ఈ చీర 1-టి కొనువారలకు ఎల్కట్రిక్
బంగారు ఉంగరము 1-టి ఇనాముగా యివ్వబడును.
నర్సాపురం సరిగవీర 1-కి 16 X 2 1/2 రు 4.8-0
బందరు దవనకొడిచీర 1-కి రు 3-4-0
బాలామణి మామిడిచీర 1-కి రు 3-8-0
కాంచీపురము అరవచీర 1-కి రు 5.0-0
శకుంతలచీర 1-కి రు 5.8-0

1142 సి. సి. లింగం అందు కో,
2, రామానుజఅయ్యర్ వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

డబ్బితో సహా నీళ్ళ 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పిల మాన్పును.
పార్శ్వపు నొప్పిల వార
దోలును. వాయువు
పోట్ల పోగొట్టును.
నువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదగినది.

వనమూలికలచే హింకూ చేశ మందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, (శ్రీరంగాద్వారం, శంకరాచార్యుల
} 6, తంజునెట్టి వీధి, మద్రాసు

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము
(వ ద్య కా వ్య ము)

శాస్త్రసహస్రార్థి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో
నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కులభేదము లేల
కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమా? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి.
గొప్పవారి గ్రంథముమై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నాడు.
30 మిగుల సులభము. 900 పుటలు అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్ర
మున్నవి. వెల 5-0-0. కర్నూలు శే.శే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము
తైలి:— గులభము, మృదుమధురము, భారగర్భితము
2000 పద్యములకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాళికో
తైందు ధర రు 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేర.

(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
తెలుగు పండితుడు, మద్దినిపల్లె హైస్కూలు, కడప

బ్రహ్మశ్రీ భాగవతుల రామమూర్తికాస్తుల వారిచే
రచింపబడిన గ్రంథములు.

- 1. విష్ణుసహస్రనామ నిర్వచనము.
ఇందు : విష్ణుసహస్రనామస్తోత్ర శ్లోకములును, శ్రీశంకర
భగవత్పాదల వారిచే రచింపబడిన భాష్యమును, వానికిఁ
జేట తెల్లమగు తెఱఁగగ్రమున, బూజుకుఁ బనికి వచ్చునట్లు
కుదను చతుర్థ్యంతనామములును గలవు. అక్షరములు పూజ
సేయఁగోరువారి కివి ముఖ్యమగు గ్రంథము అత్యుత్తమము
లగు కాగితములపై ముద్రింపబడిన కున్నప్రతి 1 కి రు 1-4-0
2. విక్రమార్కచరిత్రము.
ఇది సంస్కృత గ్రంథమునకు సరిగా సలక్షణముగు
తెఱఁగున రచింపబడి దొరతనమువారిచేఁ బాత్ర్యపుస్తకముగ
నంగీకరింపబడినది. వెల 1-కి రు. 0-12-0
3. మారికారికాశేష సర్వస్వము.
ఇది శిశుకృష్ణమూర్తికాస్తుల వారు రచించిన
మారికారికలచే సాధింపబడిన యాంధ్రభాషా విషయములను
గూడ సాధించు వ్యాకరణ గ్రంథము. ప్రాథమ్యాకరణమున
కిది మూలమని చెప్పవచ్చును. వెల 1-కి రు. 0-4-0
దొరకుంటు:— భాగవతుల వేంకటభాగవతులు,
(1148) కళాకాలాంగ్లోపాధ్యాయుడు. విజయగిరము

సెగరోగములకు అమూల్యమైనమందు

గొనాజోన్

మాత్రద్వారములగుండా ప్రవిండు యెట్టి కఠినవ్యాధి
యైనను ఒకవారములోపల మంట, నొప్పి, ప్రసవము మొద
లగు వానిని మిగుల నమృతముగా ఇది వుదచ్చును. అనేక
మైన శ్రేష్ఠమైనటువంటిన్ని హానిచేయుటకుంటి కుండులచే
తయారుచేయబడినది. ఇదితిక్షణమే గుణమునిచ్చుచు వ్యాధి?
సంబంధించిన పుగులును అడుగంట వాతము చేసి రాను
రాను వ్యాధిని పూర్తిగా మాన్పును. మతీయు వ్యాధిని
మరల వ్యాపించుటంద చేసి దేహమునకు బలమును ముఖము
నకు కాంతిని నిచ్చును. ఒకతూరి వాడినాచిన వానిగుణము
మీకే తెలియును. విశేషము వ్రాయనవసరము లేదు.
బుడ్డి 1-కి పోస్టేజి సహా రు. 2-12-0.
1157 ఆర్ధర యిచ్చునప్పుడు కాబులు జీలుగు లేక
విశేషముగ వ్రాయవలయును.

A. H. Solomon & Co., (Dept. A.D)
P. O. Mount Road, Chintadripet, MADRAS.

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రికృత నవలీలు.

శృశానవాటిక.
కాళికో 1-0-0, రాపరు 0-14-0

మిథునానురాగము.
వెల 0-12-0.

839 మా నేజరు కలాభివర్ధని.
రాయవరం, రామచంద్రపురం పోస్టు గోదావరి జిల్లా.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,
మాంటు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు శాస్త్రముమైన
వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీవతి, బి. ఏ. ఎం. బి. కె. ఎం.
(946-887) మే జనము.

సర్వవృద్ధి క విషనంజీవిని.

(రిజిస్టరు (చేడు మార్కు) 588
దుఃఖములో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇనాం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునం దుండే
సలసిన మౌఖ్యమధము. అంగ్ల,
మూసాని, చేతియైద్యులచే పొగ
డ్రగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినము
లుంచినను మందు గుణముమాడదు.
తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక.
కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నుపయో
గించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0
పోస్టేజి 0-8-0. 1 డజన్ పాకెట్లు
వెల రూ 5-0-0. పోస్టేజి వేలు.
ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇనాం.
కర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.
చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కం పే ని,
-6 నంకేకేమేస్త్రి వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

చంద్రశేఖర క్యాండిల్ కంపెని,

నెల్లూరు. (1096)

1917-18 సంవత్సరమున మదరాసులో జరిగిన వస్తు
ప్రదర్శనమునందును, సర్ ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్, సి.వి.ఇ.
గారివలనను యోగ్యతా పత్రములఁ బొందియున్న ఈకంపెనీ
వారిచే "స్వంత స్త్రీలెను" లో తయారు చేయబడిన కొవ్వ
కత్తులు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతమంబులై ప్రఖ్యాతిఁగాంచియున్నవి.
ఒక్కటొక్కటి 7 గంటలకు తక్కువ లేక వెలుగును.
200 వత్తుల వెట్టె 1-కి రు 18-0-0
200 బండివత్తుల వెట్టె 1-కి రు 18-0-0
మాదిరివత్తులు కొరవారు (రు 1-4-0). ఒకరూపాయ
నాలుగణాలు ముందుగా మణిమార్గ ద్వారా పంపవలెను.
ఏజెన్సీ వలయువారు కంపెనీకి వ్రాసి తెలిసికొన
వచ్చును. 489

Watches! Fountain Pens!!
వాచీలు, ఫౌంటెను కలములు, హార్వో
నియములు, బ్యాడ్ మింటును, తెనీసు
బంతులు, బ్యాటులు (Bats) మొదలగునవి
సరసమయిన ధరలకు దొరకును.
క్యాటలాగు ఉచితము.
యమ్. హెచ్. రావు అందు సన్ను,
1150 కాకినాడ. (గోదావరిజిల్లా)

ప్రకటన.

- 1. విద్యా విశ్వప్రకాశిని వెల 0-10-0.
కల్పనాస్వరమున కువయోగమగునట్లు ఖండ ప్రస్థాన
మున్న యోగవిషయమున్న తెలియబడును.
2. కృతిహస్త పాటము వెల 0-6-0.
కాళితనామస్తుతిన్ని, శబ్దమున్న తెలియబడును.
ఉదాహరణ : హంసధ్వనిరాగము, గూపకతాళము.
తకిట | ఝణుత | ఉప్పద్రవ్య స్పృశిహాశాస్త్రి,
సనిప | గరిస | సంగీతలక్షణ విద్యాకే
మనసు | కరుగ | (1176) అనులాపురము.

ఒంగోలు వార్తలు.

(ఒక విలేజ్ కుని యొద్దనుండి)

ఒంగోలు, మే 8:—జాతీయవిద్యాసహాయార్థమై యీ పురమునందలి స్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శి నుమారు రు॥ 70 లు వసూలుచేసి శ్రీ వేణుగోపాల నిలయ హిందూనాటక సమాజమువారు నాటకము ప్రదర్శించి ఇచ్చిన రు॥ 30 లును కలిపి రు॥ 100 లు జి. యస్. ఆరంజేడ్ గారికి పంపినట్లు తెలియుచున్నది. మాపురమునందు విద్యాధికులను సభ్యులనుగా గలిగినట్లు వంటి మరియొక నాటకసమాజము, జాతీయవిద్యా సహాయార్థమై యొకనాటకము ప్రదర్శింపబడవలయు నని కొందరు సభ్యులు ప్రయత్నించినను, ఇంతవరకును జాతీయవిద్యా సహాయార్థమై నాటకప్రదర్శనముఁ గావించుమి శోచనీయుముగ నున్నది.

ప్రాగ్నాథి యూనియను.

మాపురమునందలి స్టూడెంట్సు ప్రాగ్నాథి యూనియన్ వారు ఆచిత్రకాలముననే చిత్రసభాయమును జాతీయ విద్యాసహాయార్థమై ప్రదర్శింపనున్నా రని వినుటకు చాల సంతోషముగ నున్నది.

ఒక యువస్వామి.

నుప్రసిద్ధాంధ్రవక్త లైన శ్రీయుత గా॥ హరిసర్వోత్తమ రావుగారు మాపురమునకు విచ్చేసి జ్వరపీడితులయొక్క, శ్రమకొల్పి యీ నెల 6, 7 తేదీలయందు ఇచ్చటి కొందఱుని జీవాలయమునంద “ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితి, మనకర్తవ్యము” అను విషయములను గురించి గంభీరముగా నుపన్యసించి శ్రోతల మనసుల నాకర్షించిరి. క్రింది తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా చేయబడినవి.

- (1) ఢిల్లీ సమావేశమువారు చేసిన తీర్మానములు సంపూర్ణముగ ఫలప్రదములగుటకు గౌరవనీయులయిన కచ్చిగారు సూచించిన రీతిని పరిమితకాలములో స్వరాజ్యము ప్రసాదితమగునని ప్రకటించుటయు వెనువెంటనే మస్లింలగు జేతీయమహాసభలు సలహాచేసిన రాజ్యాంగపద్ధతిని ఆయులులో పెట్టుటయు అవసరమని సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.
- (2) ఢిల్లీ సమావేశమున ఏర్పడిన వైనికబలసంబంధి యగు నుపసంఘము చేసిన సలహాలు సమంజసముగా నున్నవనియు, అందులో మూడవ సలహా ఖండితముగా ఆవలంబింపబడినగాని తగినబలము ఈ జేతీయ సమకూరుట దుర్ఘటమనియు నీ సభవారభిప్రాయపడుచున్నారు. ఆంధ్రజేతీయ లోని ప్రముఖులు, సేనలోని “కమిషన్” ఉద్యోగములకు తగినకీర్తినినందుటకు సంసిద్ధులయి యున్నామని ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయవలయునని సభవారభిప్రాయపడుచున్నారు.
- (3) ఆధికారుల నిరంకుశ ప్రవర్తనను అరికట్టుటకు మహర్షి గంధీగారు కై రామండులలో జరుపుచున్న సత్యాగ్రహప్రయత్నము ఫలోన్ముఖ మగుచున్నందులకు సంతసించుచు ప్రజానాయకము లేక ప్రభుత్వాధికారులు చేయు నిరంకుశ చర్యలను ఖండించుట కామర్ష మెప్పుడును ఆవలంబింపవలసి ఆమహానీయుడు ప్రకటించిన యభిప్రాయముతో సభవారేకీభవించుచున్నారు.

రెండవ తీర్మానము చేయు సమయమున న్యాయవాదులును స్వరాజ్యవాదులునగు మైనంపాటి నరసింహం బి. ఏ. బి. ఎల్. ఎల్.టి. గారును పత్రి శ్రీనివాసయ్య బి. ఏ. గారును, మిట్టనొడ్డి కృష్ణారావు బి. ఏ. గారును, తటవర్తి ఆశ్విన శెట్టిగారును “కమిషన్” ఉద్యోగములకు దరఖాస్తులను ప్రభుత్వమువారికి పంపెదమని తెలియజేసిరి. గా॥ హరిసర్వోత్తమ రావుగారికి కృతజ్ఞతాపూర్వకమందనములు పురజనుల తరపున అర్పింపబడినవి.

గత నెల 21-వ తేదిని దక్షిణ హైద్రాబాదు ఆదిమాంధ్రులవలన చోకామేల భక్తాగ్రగణ్యని జయంతుత్సవము బహుమైధముతో జరుపబడినది. మా. వెం. భాగ్యరెడ్డిగారి వలన చోకామేలను చరిత్రము హరికథారూపముగ గావించబడినది. వెంటనే ఆసభలో, తమ జాతిలో గలించిన మహాత్ముల జయంతుత్సవములు ప్రతిబింబిలో జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. మైత్రమాసాంతమున మహాత్మా నందనాచారిని జయంతి గావించును.

రాజమండ్రి కాపురస్తులను శ్రీకృష్ణభారతరచయితలును, కవిరాజులునగు ప్రపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు ఏప్రిల్ 26వ తేదిని కృష్ణాజల్లా తాళ్ళపూడి దయచేసి “హిందూజేతీ వాగ్వికాస”ను గూర్చి ఒక గంటకాలము జనరంజకముగ, నుపన్యసించిరి.

యద్ధములు లాటరీ.

టిక్కెట్టు బహుమానమును గూర్చి వ్యాఖ్యము. బర్మానుండు క్యాటాను మండలపు మేజిస్ట్రేటుగారి కచ్చేరియం దిటీవల నొక వ్యాఖ్యను దాఖలై నది. ఈయండలమున నుండు నాలుగు గ్రామములకు చేరిన గ్రామస్థులు కొందరివలన యద్ధములుపు విరాళములక్రింద 2800 రూ॥లు వసూలైనవి. వీటిలో రు 2700 లిచ్చి యద్ధములుపు పత్రములు కొనబడినవి. తక్కిన వైకముతోడ 20 ది లాటరీ టిక్కెట్టులు (బర్మా వాల్డోను స్టీపు 1917) కొనియుండబడినవి. ఈటిక్కెట్టులలో నొక దానికి రెండవ బహుమానము రు 75,000 లు వచ్చియున్నది. ఇట్టి బహుమానము వచ్చియున్నదని గ్రామస్థులకు తెలియజేయబడిన గాని టిక్కెట్టు నెంబల్ల మున్నగు సమాచారము వారికి తెలియదు.

బహుమానముక్రింద వచ్చిన యద్ధములుపు పత్రములు వర్తమానమున లాటరీ రంగానుకాళి మేజిస్ట్రేటు క్రయిగు, హరిగు, గాడ్డనరు కంపెనీవారియొద్ద నున్నవి. తాము వైటిక్కెట్టుల కొనియున్నాముగాన తమ కీపత్రముల నిచ్చిజేయవలసినదని మాంగ్ మ్యు మున్నగు పదిమందియునై కంపెనీ మేజిస్ట్రేటు వ్రాసికొనిరి. ఈపత్రములనుగూర్చి మాంగ్ హిప్పి మున్నగు 90 మంది తమకు వోటీసు వంపియున్నారగాన వీని సెనగకాలమని మేజిస్ట్రేటు తెలియ బరప మాంగ్ మ్యు మున్నగువారు మేజిస్ట్రేటు గారియొద్ద దావాచేసిరి. ప్రతివాడు తీరుమానపు పత్రములనుగూర్చి ప్రభుత్వమున దివ్యుటి కమిషనరు గారికి అర్పించుకొనియుండిరి. పిదప కమిషనరుకు, లెఫ్టినెంటు గవర్నరుకు విన్నపముల నంపుకొనిరి. ఉభయపక్షములవారును తుట్టుతుదకు న్యాయస్థానమున కెక్కిరి.

కాశీపుట్టకేసు:—రెండవకుట్టకేసు విచారణ తిర తే॥ ని ప్రారంభమైనది. ప్రత్యేక న్యాయస్థానమువారియొద్దకు తొర తినమువారి న్యాయవాదులుగు రానుఅల్లసూగారు ప్రభుత్వమున కొన్ని విషయమును సంక్షిప్తముగ చెలిపిరి. నరేంద్రనాదులైనది, ప్రియువాద్ బెన్టి అనువారిని రుపురపై రాజద్రోహపు నేరములు మోపబడియున్నవి. కాశీనగరమున విద్యార్థులయం దేర్పడినసమాజమున నీయిరువురును చేరియున్నారు. ఈ సమాజము క్రమక్రమముగ విస్తరించి, ఢిల్లీలోనుండు వేరొక సమాజముతోడ సఖ్యమును బడసెను. ఆరాజకులలో సగ్రగణ్యుడని ప్రసిద్ధిగాంచిన రామ్ బిహారీ కీ యిరువురును ప్రాణ మిత్రులు. వైనికుల రాజద్రోహాల సెనార్చి, బాంబులు మున్నగువానిచే ప్రజలనుజంపి, హిందూజేతీయ విప్లవమును కలిగించుటయే సామాజికుల యుద్ద్యమము. కుట్రయందు ముద్దయి లిరువురును బలవత్తమగు భాగమును కై కొనియున్నారని అల్లసూగారు చెప్పిరి. అత్రూవరు యద్ధసంబంధ మగు కార్యములలో నుండుటవలన ఆతడు న్యాయస్థానమునకు రాలేదు. తన్మూలమున వెనుకటివిచారణయం దాతే దొంగిన సాక్ష్యము చదువబడినది.

గోదావరిజిల్లా పెద్దాపురముపోస్టు తిరుపతిలోని వేంకటరమణనివాస భండారగారి తృతీయవార్షికము పెద్దాపురం డిస్ట్రిక్టు మునసులు ఎల్. నరసింహుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారి అధ్యక్షత క్రింద 5-వ తేది ఆదివారమునాడు ఆతిథేభవముగా జరిగినది. కొండమూరి వేంకటరత్న శాస్త్రి, తిరుపతి వేంకటేశ్వర్లు, గాడేపల్లి నూర్యనారాయణ శర్మగార్ల వలన నుపన్యాసములు ఇయ్యబడి నూ॥లుపిల్లలకు బహుమతులు పంచిపెట్టబడినవి.

బళ్లారి సంగీత శారదా నాటక మండలివారు

1918 వ సంవత్సరం మే నెల 13 వ తేది సోమవారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు

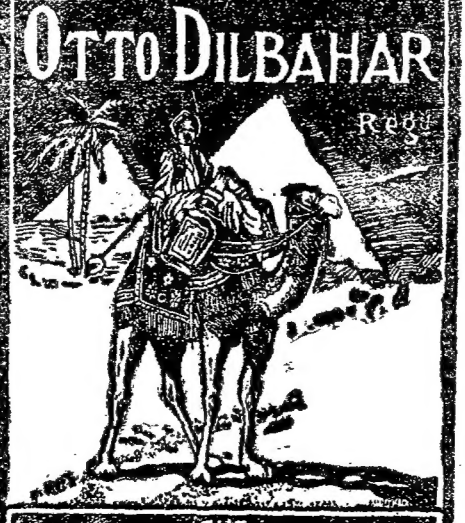
సారంగధర అనునాటకమును 1918వ సం॥ మే నెల 14వ తేది మంగళవారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు

చిత్రనళియము అను నాటకమును విక్టోరియా పబ్లికుహాలులో ప్రదర్శింతురు. (1177)

మదరాసు హైకోర్టు 1170
ఇన్ సాల్వెన్సీ పీటిషన్ నెం 83/1917 రు
టి. ఏ. ఆర్. ఏ. ఆర్. ఎం. రామనాథం శెట్టి
అన్నామలై శెట్టి
కంపెనీ - దీవాలా
తీసినవారు.

1917 వ సం॥ ఏప్రిలునెల 28-వ తేదిని పై నుదహరించబడిన అసామీలు ఇన్ సాల్వెంటులుగ తీర్మానించబడి వారి యావదాస్తియు మదరాసు ఆపీషల్ ఎస్టేసినీ వారిస్వాధీనములో నుంచడమైనది. ఈ ఇన్ సాల్వెంటుల వద్దనుండి గాని, ఆకంపెనీ నుండి గాని ఏమైన రావలసిన ఖాకీలున్నచో సాధ్యమైనంత త్వరలో తమ మాక్కులను ఈ క్రింద సంతకముచేసిన వారి ఎదుట ఒక ప్రమాణపత్రిక మూలకముగ రుజువు చేసికొనవలయును.
ఎఫ్ హెచ్ విల్సన్,
ఆఫీషల్ ఎస్టేసినీ, హైకోర్టు, మదరాసు.

సావరన్ అండు కంపెనీ వారి
తా మ ర తై ల. ము.
ఈతైలమును 2 రోజులు తామర, వీనుగగజ్జి, దురద, తీట ఇటువంటి చర్మవ్యాధులకు పైన రాచిన యెడల మాయమైపోవును. గుణములేదనిన డబ్బు వాఫసు చేయబడును. బుడ్డి 1-కి క్రయం ఆ. 12. 8 బుడ్డకు పోస్టుఖర్చులు వగైరా శేపు వ్యాపారులకు 100-కి 25 కమిషను ఇయ్యబడును. యెజంటలు కావలయును.
సావరన్ అండు కంపెనీ.
(1189) కన్యాశ్రేయ అగ్రహారం, మదరాసు.

OTTODILBAHAR
THE
PERFUME OF ORIENTALS
DELIGHTFUL & LASTING

సోలుయేజంటలు: అంగ్లోయండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మామసీదు వీధి, కొంబాయి.
మద్రాసు యేజంటలు:— మెనాతా పురుషోత్తమాచార్య, చైనాబజారుకోడ్డు, మదరాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126

(రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు దుది కనుగొనద, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది. అల్పాహారగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకపో నిధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ కువారుపై కొన్ని చిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు సువాసన ని స్ఫులభించును.

ఈ క్రింది పరిమాణములు నీ సాలలో నుండును.

విన్నపైజా (అర గ్రాం)	నీ సా 1-4 రు	0-20
చుద్దరకము పైజా 1-గ్రాం	"	0-120
వీరొకపైజా 2 "	"	1-40
వెద్దపైజా 4 "	లేక 1/2 కొన్ను	2-00

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-40 ప్రత్యేకము.

పత్తెల, పట్టుకములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపులోను దొరకును. దీనికి ఆ నేకమగు నకలునెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగవును నీసాపైజా ను, కార్డుపైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్బహార్ యొక్క సలహాములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవానికి వ్రాసినచో అజాకీమృతుల సువాసనకాదు ఉచితముగ పంపుదురు.

(c)

—:0:

水

[illegible]

మొదలైన కార్యములు జరిగియున్నవి. బ్రిటిషువారి తెలివి హి సత్యము పూర్తిగ వెల్లడి చేయు యా కార్యముల వలన రాజకీయ పరిస్థితులలో నెట్టి మార్పులు జేరినవియు, భారతీయుల యాత్మహత్యకు స్వాతంత్ర్యభిలాషకు నెట్టి భంగము గలిగినదియు, మన నాయకుల కెట్టి యశ మానమును, అవకాశమును, అపాదమును జరిగినదియు తెలులెల్లము కాగలదు.

మంత్రి సంక్షేమము.

ఇట్టి పరిస్థితులలో ప్రధానమంత్రి హిందూ-జాతి ముఖ జర్నలుల బాధి పడెను యున్నారనియు, కాబట్టి భారతీయులు తమ స్వజాతి గౌరవము గావించుటకు సంసిద్ధులు గావలయుననియు ప్రభుత్వము వారికి తోడ్పడవలయుననియు నొక సంక్షేమమును పంపిరి. ఆసంక్షేమమును గురించి ప్రజాభిప్రాయ మరయుటకై రాజప్రతినిధి ఢిల్లీలో నొక మహాసభ గావించిరి. ఆసభకు సభ్యుల నాహ్వానించుటలో గూడ ప్రభుత్వమువారి ప్రావీణ్యము వ్యక్తమగుచున్నది. నిజమైన ప్రజానాయకులు తప్ప మిగిలిన వారందరు నాహ్వానింపబడిరి. ఆమహాసభలో రాజప్రతినిధి హిందూ-జాతి మన జర్నలుల క్రతువుల వలన సంభవించు గలుగు కష్టములన్నిటిని బోధపరచుచు "ఇట్టి పరిస్థితులలో హిందూ-జాతి మన భారతీయులెల్లు సంగ్రహించు కొనెదను?" అని ప్రశ్నించిరి. ఆ ప్రశ్నకు మనప్రతినిధులు సమాధానమొసగుచు ప్రభుత్వమువారు యిదివరలో చేసిన వాగ్దత్తుములలో నొక్కటి యైనను నిర్వహించ లేనందులకు చింతించుచున్నారనియు రాజప్రతినిధికి భారతీయులవలన నెట్టి సహాయము కావలయునో తెలియపరచి నమో నెట్టి సహాయము నొసంగుటకు సంసిద్ధులై యున్నారని చెప్పిరి. అప్పుడు రాజప్రతినిధి తమకు భారతీయులయొద్దనుండి ధన సహాయము మనవ్యసహాయము కావలయునని చెప్పిరి.

మనరాజభక్తి

గవర్న మెంటువారు వారిమాటలను వారు నిలుపుకొనలేకపోయినను, మనము ఋషిసంతతి వారమగుటచే వారికి సమమయమునచ్చి నవ్యుద్ధెల్ల సహాయమొనర్చి కరుణాభక్తితో మెలగుచుంటిమి. ప్రభుత్వమువారియం దెన్నితప్పులున్నను మనము సహించియుండరాని సమయమునచ్చివది గనుక సహాయము చేయసంసిద్ధులయి యున్నాము. ఎందువలన? ప్రధానమంత్రి సంక్షేమము పంపించు కలన గాదు. సార్వభౌమడు బాధిచక్రవర్తి తమ సానుభూతిని తెలిపినందువలన గాదు! రాజప్రతినిధి మరలను సహాయము చేయుమని గోరినందువలన గాదు! ఎందువలనన హిందూ-జాతి మన భావసంతకమునండి విముక్తరా లగుట కిదియే తరుణము. భారతీయులు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించుటకు నిజయే సహాయము. ఇట్టి మందితరుణము మరెయ్యక నాని సంప్రాప్తము కాబాలదు. ఏలయన యిప్పుడు ఐరోపాలో జరుగుచున్న మహా ఘోరసంగ్రామము జర్మనుల దౌర్జన్యము నణగదొక్కటకు గాని బ్రిటిషువారి విజయప్రాప్తికి గాని వచ్చింది గాదు. ప్రపంచపరిస్థితులు మార్పు జేరించుటకును, ప్రపంచములో ఆభివృద్ధియును, శ్రాంతియును పొరలతోలి, భర్తయును స్వాతంత్ర్యమును స్థాపించుటకు పుట్టి నది. కాబట్టి భారతీయులు గూడ స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించవలయుననిన వెంటనే యుద్ధములో పాల్గొనవలయును. ఈవిషయమును గురించి వెక్కుమంది వెక్కుచిధముల తలపోయుచున్నార. ఒకపక్షమువారు యీ సమయములో మిత్రమండలివారు పూర్తిగా నాకనము కావలయుననియు ప్రభుత్వమువారు మనసహాయము వలయునో కొన్నివరకులు, వాగ్దత్తుములకు ఇంగ్లండు ఒప్పుకొనవలయుననియు చెప్పుచున్నారు. ఇంగ్లండుదేశము హిందూ-జాతి మన కిదివరలో నొసరించిన యశమానములన్నియు మరచిపోయి ఆఖ్యుత్సాహముతో ఇంగ్లండునకు తోడ్పడుటకు సంసిద్ధులై యుండవలయునని మరెయ్యక పక్షమువారిభిప్రాయమగుచున్నది.

హిందూ మహమ్మదీయ భేదములు.

ఇంతవరకు మహమ్మదీయులకును హిందవులకును యభిప్రాయ భేదముండదు. ఆయభిప్రాయ భేదము లక్కోలో జరిగిన బాతీయ మహాసభ సభలో నంత్య మొందెను. వారియవును ఏకగ్రీవముగ రాజకీయసంగ్రహములగురించి ఏకాభిప్రాయ మొనగినారు గాని మన హిందవులలో తెలిగి రెండు పక్షము లేర్పడుటకు కదుకోచనీయును. రాజకీయ సంగ్రహములను నిలుపుకొని పరస్పరమును కదిలించుటకు గాదు. మన

జాతిలో ప్రస్తుతావస్థయందు నేన యుండు టిస్టంతావస్థకము. ఏదేశమునకు గాని స్వరాజ్యమును స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించు నది సిపాయిలుగాని చేయగారు. దేశముయొక్క బాగోగులన్నియు వారిమీద నాధారపడియున్నది. స్వరాజ్యము ఇంగ్లండువారు మనకిచ్చునది మనము కొనవలయు గాదు. స్వాతంత్ర్యము ఇంగ్లండునుండి హిందూ దేశమునకు ఒడలో దిగువతియగు సామానుగాదు. మనభారతీయులు సైన్యములో చేరి యుద్ధముచేసి సంపాదించవలసిన వస్తువు గాని చేయగారు. నేనలో జేరవలసిన యవసరము.

భారతీయులు ప్రస్తుతము సైన్యములో చేరి బ్రిటిషువారికి సహాయము చేయుట బ్రిటిషు వారి విజయప్రాప్తికే గాక భారతీయుల స్వాతంత్ర్యమునకుమోద పోరాడుచున్నారని తెలపవలయును. సిపాయిల ఆత్మత్యాగము వారి దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము తెచ్చునది గాని ఒక విషయము మాత్రము గమనింపవలసి యున్నది. ప్రస్తుతము మనబాటయ యుద్ధములో జేరుటకు పురికొల్పిన దేదియో యొంటుండవలయును. ఇంగ్లీషువారు, జర్మనీ వారు ఆమెరికన్లు, ఐర్లండు ప్రజలు ఎట్టి ఆశయములకు యుద్ధము చేయుచున్నారో తదాదేశములు లా పైందవుల విషయము లో గూడ సభలికృతమగునట్లు చేయవలయును.

సంగ్రహములు.

కాంగ్రెసు లీగు సంస్కరణములకు కట్టువగాని సంస్కరణము లొసగినగాని ప్రజాస్వామ్యము ప్రభుత్వమువారికి గవాయముచేయుటకు సంసిద్ధులుకాదని ప్రభుత్వమువారికి మన నాయకులు తెలుపవలయును. ఆయుధశాసనము, ముద్రాశాసనము మొదలైన కఠినశాసనములు వెంటనే రద్దుపరచవలయును. ప్రభుత్వమువారు ఈ సంస్కరణము లిచ్చినను నియ్యకున్నను మిరందరును వెంటనే నేనలో జేరుటకు సంసిద్ధులుకావలయును, మిదేశస్వాతంత్ర్యము మిరు సంపాదించవలయునని దృఢమనస్కులరై యుండుడు. రాజ్యములు మారినందువలన మిరు లాభములేదు. బ్రిటిషు రాజ్యముపోయి, జర్మనీ రాజ్యము గాని, చైనా, జపాన రాజ్యములుగాని వచ్చినందువలన లాభములేదు. మి స్వాతంత్ర్యము పరులహస్తగతము గావడం మిరే సంపాదించుకొనును. బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేతరులు, హైందవులు మహమ్మదీయులు, పారసీకులు క్రైస్తవులు మిరందరును ఏకమై, మిరుండుండు పరస్పరభేదముల రూపుమాపుకొని ఐకమత్యము గలిగి, వెంటనే నేనలో జేరి, మి భారతమాతను విముక్తరాజుగ జేసి మి భర్తయును సెరసేర్చి కాశ్యత సౌఖ్య మనుభవించెదరు గాక యనికోరుచున్నాను.

అశ్వత్థురాలి యువ వ్యాసము భావగర్భితమై సభ్యులను ప్రేక్షక పూరితులను గావించెను.

విషయనిర్ధారక సభ.

తేజటి యువయును రిక్త గంటలకు, విషయనిర్ధారక సంఘము సమావేశమై చిత్తు తీర్మానములను చర్చించును. తేజటి మధ్యాహ్నము 2 గంటల మహాసభ సమావేశమగును. సభకు 2000 కు వైగ ప్రతినిధులు వచ్చిరి. చిత్తూరు, కడప అనంతపురం మండలముల నుండియు ప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. ఒక్కొక్క మండలమునకును ఇద్దలు చొప్పున విషయ నిర్ణయ సంఘ మెన్నుకొనబడెను. పూర్వ మొక పర్యాయము రాష్ట్రీయ మహాసభాభ్యుత్సాహముగా నున్న గాని శ్రీనివాస కాశ్రిగారిని ఆధికారిత్వా విషయనిర్ణయసంఘమున నేర్పబడితి మని సభాకార్యదర్శి ప్రకటించిన వెంటనే "కలను, కల"దను ధ్వనులు నడిచిపల్లనండి బయలు వెడలెను వారుండక తప్పని కార్యదర్శి ప్రకటించెను. కార్యక్రమమున ఇందుమించుగా నంతయు ఆంగ్లభాషయందు జరిగెను.

లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకుగారి జీవితము - ఉపన్యాసములును

(తెనుగు) 4 అణాలు మాత్రమే. బాతీయగ్రంథమరణ సమాజమువారిచే పై పుస్తకమును అట్టిచే యగు స్వరాజ్యము, గాంధీ, లబవతిరాయి, జేకదార్ద్ర్యము మొదలగు బాతీయగ్రంథములు ప్రచురింపబడుచున్నవి. చందాదారు లగుటకు వాగ్దానము తప్ప వేలురుము అక్కరలేదు. ప్రచురింపబడు పాత్రములన్నియు పుచ్చుకొన్నచో సాలుకు రె రూపాయల కంటె హెచ్చుకాదు. జేకాభిమానులు త్వరపడి చందాదారులై తోడ్పడవచ్చుటలు. గాజేపల్లి సూర్యవారాయణ శర్మ, కాశీపుర గ్రంథశాలలో సమాసంఘ విభాగము

మదరాసు అందునదరమురాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)
నోటీసు. (1174)

తిరువతి (ఈస్టు) 1918 సం. మే మాసములో రాబోవు గంగమ్మ జాత్రోత్సవము. రాక్షసిబొగ్గు ప్రస్తుతము చాలనందున పైన చెప్పబడిన ఉత్సవమునకు పోవు తీర్థయాత్రీకుల సౌకర్యార్థము అదనముగగాని, ప్రత్యేకముగగాని బండ్లు వేయబడజాలవు గాన గమనించవలయును.

అమృతవతి 1154
మనోరంజకమైన నవల.
విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమండలియందు బంగారుపతకములను పొందిన కంచనవల్లి కనకమ్మ విరచితము.
దీని వెల 1-4-0
గ్రంథకైలి మనోహరము. కథ రసవంతము.
భావములు గంభీరములు. చదివి ఆనందించుటకు తగినది.
చిరునామ:- ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
7, తంబుకెట్టిబిల్డి, జి. టి. మదరాసు.

Calcutta
Rumours of Conscription Baseless.
Miners Assured.
CALCUTTA, May 9.
The Indian Mining Federation in a statement, issued to all its members says that it learns with deepest concern that an absolutely baseless rumour is afloat that it is proposed shortly to introduce conscription in India and also that the operation of the measure will extend to miners working in coalfields. It seems that the orders recently issued by the Chief Sanitary Officer for registration of colliery labour are responsible to some extent for the rumour. The Committee of Federation have done well in taking steps by emphatic contradiction to counteract any possible ill effects that the rumour might otherwise have had.

Simla
Additional War Gifts.
SIMLA, May 9.
A number of additional war gifts are announced. Junagadh Durbar give five lakhs annually for the period of the war and the Nawab of Saohin and the Maharaja of Dhar a quarter of a lakh each for the period of war. The Maharaja of Travancore gives two lakhs and the Maharaja of Dewan (Senior Branch) fifteen thousand rupees.

Delhi Promises 2 Lakhs to War Loan.
DELHI, May 9.
A largely attended meeting was held here to-day the Chief Commissioner presiding when resolutions were passed supporting the recent Imperial War Conference proposals and appointing a committee to help recruiting and war loan subscription. A contribution of over two lakhs was announced at the meeting with the promise of another lakh.

Itwari Railway Accident.
Proceedings of the Committee.
SIMLA, May 9.
Proceedings of the joint committee of enquiry into the Itwari Station (Sogal Nagpur Railway) accident of last January are now published. The agent writes :- I agree with the finding of the joint enquiry committee. The accident was caused through the Assistant Station Master disregarding the rules by allowing shunting in the face of an approaching train. He has been suspended pending the decision of the police as to his prosecution. No persons were killed in the accident, but I regret to report that forty persons were injured. Fortunately none of the injuries were serious being mostly contusions and dislocations. The damage to the rolling stock is reported to be valued at Rs. 15,000.

The Settlement with the Maris and Khetrans.
ALLAHABAD, May 9.
The "Pioneer" understands that under the terms made with the Mari and Khetran tribes their revenue payments are to be raised for a number of years. They are to make good all the damaged crops by them to Government and private landowners that have fallen into their hands.

అవస్థానము; జర్మను వత్రికలు.

అందను, మే 7:—పశ్చిమమున జర్మనుల అవస్థానమును పూర్తిగా నణగగొట్టబడినది ఇంక నూనొంపకమునని “వాసిస్సీ జయితంబు” పత్రిక చెప్పుచుండే తక్కిన పత్రికలు పెంటపే బలవంతమున సంధి నొసరించుకొనుట కియ్యనస్సందేహ మారంభింపబడిన దను మాటలను విడవడి, యుద్ధమింక చాలకాలమువరకును జరుగునని వ్రాయుచున్నవి. జర్మనీయందలియుక సైనిక విమర్శకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—పశ్చిమమునందలి అవస్థానముతో బాటుగ, విశేషపుకొలదిని ఇటలీగూడ ఎదిరింపబడునని తలంపబడుచున్నది. ఇంత భయంకరముగ జర్మనుమిత్రు లాసింపుకొని యుండిన విజయమును వేగముగ బడయుట కింక వారుతమ బలములన్నిటి నొక్కమారుగ నీ యుద్ధరంగములందును శివయోగింపి కడ సారి మహాప్రయత్నము సుసరించెదరు.

అందను, మే 9:—అట్టి దక్షిణమునన, ఉత్తరమునను నిన్నరాత్రి ఆస్ట్రోస్ట్రో ఫిరంగి యుద్ధము జరిగెనని పరాసు వారు ప్రకటించుచున్నారు.

జర్మను సన్నాహములు.

అందను, మే 7:—బ్రిటిషురంగము నందలి విశేషము దొకడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: యుద్ధ మొనరింపని కాలకాలము నంతటిని జర్మనులు క్రొత్త యుద్ధములకు తగిన సన్నాహముల చేయుటలో వినియోగించి యుండును. కొన్ని భాగములందలి సన్నాహములు పూర్తియై యుండవచ్చును. ఒకటి కంటే పెక్కుడు ప్రదేశములందు క్రొత్తపు ఎదిరింపవచ్చును. అమియన్నును మరువగూడదు. ఫ్రెంచి కొండల కొర్రుగావించబడిన యుద్ధములో సోమ పది ప్రక్కనుండు జర్మను పంక్తి కాంతివంతముగ నుండెను. అయినను వెనుకనుండు భవదేశము మాత్రము నిండు చలనమున నుండెను. అచటి అవస్థానము విఫల మొంది చాలకాలము గలిగెను. క్రొత్తపుల తగినన్ని ఫిరంగులు సకాలమున లేకుండుటవలనను, మార్చి 21 వ తేదీ నాటివలె నంత దట్టముగ సైనికులను వారు చేర్చు లేకుండుట వలనను వారి యవస్థానము విఫలమయ్యెను. వెరోనీ నెస్టిలందలి రెయిలుమార్గములు మరల నిర్మింపబడుచున్నవి. ఈపాటును గాని ఉద్దేశముగాని గట్టి పుచ్చుటకు జర్మనులేమియు ప్రయత్నించలేదు. మరల తుపా వారంపుమైన యెడల ప్రస్తుతపు యుద్ధభూమియందలి చాలభాగము చెడిపోగలవని ఆ విశేషము దొడపబడుచున్నాడు. క్రొత్తపు లింకను కలె, అమియన్నులలో చేరినకట్టుకొనుటకు తీర్మానింపలేక రెంటుప్రయత్నమున నున్నాడు.

ఫ్యారిసు, మే 8:—ఏప్రిలు నెలలో పరాసు వైమానికులు 68 క్రొత్త మానముల నేలగుల్చిరి. 57 ని క్రిందికి తిరిమి వైదిరి. అమెరికా వైమానికు లెట్టికి 17 ని నేల గుల్చిరి.

లాసిగట్టి ముఖ్యప్రదేశ యుద్ధము.

అందను, మే 9:—బ్రిటిషు ప్రకటనము: లాక్సిటీ వికోమేటిల మధ్యనుండు ఆంగ్లపరాసు దళములను నేటి యుద్ధమును క్రొత్తపు భయంకరముగ నెదిరించెను. మధ్యప్రదేశమున ఫ్యారముగ యుద్ధము జరిగినప్పటికి వారు కొన్నిచోట్ల మిత్రమండలివారి పంపులలో ప్రవేశించిరి. ఈ స్థలములందింకను యుద్ధము జరుగుచున్నది. తక్కిన అన్నిచోట్ల నుండియు క్రొత్తపులు తరుమబడిరి. లాక్సిటీదక్షిణ తటమునపరాసు వారు నిన్నరాత్రి క్రొత్తపులదాకి ముందున కేగిరి. వారనేకనుండి థైదీలను బట్టుకొనిరి.

విమానముల నేలగుల్చుట.

అందను, మే 9:—రజరంగమున ననేక లక్ష్యముల మీద మావైమానికులు 400 కాంబులను వేసిరి. దోయాయా గుమిపమున జరిగిన వైమానికయుద్ధమున మేము 12 జర్మను విమానముల నేలగుల్చితిమి. అందు 8 విమానములు చాల చెదవి. మా విమానములలో నొక్కటియు గన్పించకపోయెను.

అమియన్ను రంగము.

అందను, మే 8:—క్రొత్తవియో లేక పునర్నియమితములో 11 జర్మను పటాలములు అమియన్నురంగమున నున్నట్లు గుర్తింపబడినవి ప్రాప్తినందలి అమెరికా విశేషి వ్రాయుచున్నాడు.

జర్మనీయు లొనర్చుముట్టిన ప్రాప్తినదేవు వత్రికలు అందను, మే 8:—జర్మనివారు గొప్పముట్టడి మొదలుగని ప్రాప్తినదేవు వత్రికలన్నియు నంగీకరించుచున్నది. సైనికులు బలహీనులై పరాక్రమరహితులై యుండునని కొన్ని పత్రికలు వ్రాయు. ఈ ముట్టడియందు జర్మనీయులు మోతనమగు నేలల ఉపయోగింతురని వేరొకకొన్ని వ్రాయుచున్నది.

ఇటలీ

ఇటలీయం దాంగ్ల సేనలు. అందను, మే 9:—ఇటలీ నుండి యెట్లు తెలియవచ్చినది:—గత వారమున ఆంగ్ల సైన్యములు రెండు సార్లు క్రొత్తపులను దాకి కొందర సైనికులను బంధించిరి. ఫిరంగులను గాల్చి క్రొత్తపులకు నష్టములను కల్పించెను. క్రొత్తవిమానములు 18 ని పడగొట్టుబడినవి. మా విమానము లెవ్వయిన నష్టముగా లేదు. క్రొత్త సైన్యముల వెనుక భాగములందుండు స్థానములపై ఆంగ్లేయులు బాంబులు వేసిరి.

అమెరికా

వాషింగ్టను, మే 6:— 50 వేల టన్నుల బయ్యె గల ఉత్కృష్టద్రవ్య 10 ని 21 వేయిటన్నుల బయ్యె గల ప్రమాను ఒడలు 6 ని సముద్రమున ప్రవేశ పెట్టిరి.

పదిలక్షలు ముగియ మొసగుట

అందను, మే 9:—అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల వారింగ్లాండునకు మరియొక పదిలక్షల పానులు క్రొత్తమును బుణియొసగిరి. ఈ మొత్తముతో కలసి యంతరవత్ పేరు పడలిచ్చిన వైకను నుమారు నూరుకోట్ల పానులు.

హాలండు

జర్మనులు హాలండును భయపెట్టుట. ఆమర్షము, మే 9:—“హ్యూజ్ కాటయడామిస్టిఫికా రాను” పత్రిక జర్మను దచ్చి ఒడంబడికనుగూర్చి ఇట్లు వ్రాయుచున్నది—భూజల మార్గముల రెంటును సైనికములు గాక సాధారణపు వరఫరా వైకను వేయకుండు వారెండు నిర్మింధింపబడినది. సైనికపు భయముల వెలుపించి జర్మనీవారిట్లు రాయబారముల తొందర పెట్టిరి. తీనినుండి దచ్చి ప్రజల తమకు తోచిన రీతిని తలంపక మానదు.

పోర్చుగలు

పోర్చుగలు రాజ్యాంగవిధానము. లిస్బను, మే 9:—అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రముల రాజ్యాంగవిధానమును జోతిన రాజ్యాంగ విభానమును తమ రాష్ట్రమున నేర్పింపవలసిన దని నూతనముగ నేర్పినది ప్రతి నిధులను ని నెట్లను అభిప్రాయ పడుచున్నాడు.

ఆస్ట్రేలియా

మన అన్యత సామ్రాజ్యము. అందను, మే 8:—దక్షిణాస్ట్రేలియాలో సర్ ప్రెజిడింట్ క్లూ యంగుగారు తమ మంత్రిత్వపదవిని విడుదలము గాక వసూరుకముగ సొగుబడిన విందు సమయమున పశ్చిమజ్యమున వహించి వాల్బరు లాంగు గారిట్లు చెప్పిరి—సామ్రాజ్యము చాలఅన్యతమైనది. అట్టిది ప్రపంచపు చరిత్రయందెచ్చుటకు గన్పట్టదు. యుద్ధసమయమున సామ్రాజ్య మెంత అన్యతముగ పోరాడినది! పవిత్రమంతమైన సిద్ధాంతమును మంక్షించి నిమిత్తము మనము మనదీవికమునే పన్నికముగ నొడ్డిన తక్షణముననే ప్రపంచపు నలుమూలలనుండియు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము వ్యాపించినంత మేరను సంగతి సంజక్ష్యముల నడుగు పనికి మారిన ప్రశ్నలుగాక మనుష్యులు అపరిమితముగ పశ్చిమోత్పా హముతో “మేము వచ్చుచున్నామని” రాసాగిరి. (ఉత్పా హము)అహ! వాంటుల వచ్చివును ప్రాపంచిక సైనికచక్రమున సెంతప్రశంసనీయులగు పుటలకీభించుటకావాసగిరి. మొదట సెంతయో విడివిడిగనున్న సామ్రాజ్య మిప్పుడొక్క మహాపురుషుని వలె యా ప తా గల మున నే కీ భవం ప సా గ ను . సా మ్రా జ్య చ రి త్ర ము న నువర్ణాత్మకములతో వ్రాయదగువారితో కులమాగు గుణ ప్రాశస్త్యముల నందరు సైనికులను గనబరచిరి. ముదిరితము ము గూర్చి మన మెన్నడును కోరింపలేదు. విజయము నగిగి

తీయక. మన శుకష్టమునకును వెనుకీను కలదనియు, అన్ని అనంతరములు గడచితిరకులయు ననియు వ్యక్త కంకణములై నిలచి పోరాడుచు మన కార్యభారమును మూర్ఖులు భాగుగ గ్రహించవలసి యున్నది.

జర్మనీ

జలాంతర్గామిని ద్వంసము చేయుట. అందను, మే 8:—మందుగనులవేయు జర్మనుల కిక్కిర సంఖ్యగల జలాంతర్గామిని ద్వంస మొనరించుట ను గూర్చి వింతభవములు చెప్పబడుచున్నవి. దద్దినిలేఖం వారి లంకనున కంపెను. ఆజలాంతర్గామిని అట్టో ఎప్రోలొంటుం గారు నడపించుచుండిరి. అతడు ప్రయ్య యువరాజు హెనరీకి ప్రాణమిత్రుడు. తీవ్రందలి హెనరీగారి కొడుకకు తగయగ బోవుచుండెను. ఈ వాక యధికారముననే యుద్ధకాల సహితముగ చాల తుపాకులను మందుగుండు సామగ్రిని పట్టుకొని బయలుదేరెను. కాని అదియేలకో మందుగనుల పట్టుకొనలేదు. నార్వేయోడ “హన్సుకింది”ని తడవతరము బ్రిటిషు స్టీమరు “హెల్మలాస్సే”ను ముంది వేసిన పిచ్చుట నది మరెయొక స్టీమరు కచ్చుచుండుటను గాంచి దాని మా క తుపాకుల ప్రయోగింప సాగెను. కాని ఇది క్రిందటి వానివలె నంత మెత్తనైనది కాదని అది వెంటనే తెలిపిపోవ గలిగెను. ఏలనన తాను తుపాకుల ప్రయోగించి నంతనే ఎదిరి నాక బ్రిటిషు యుద్ధ వాక ప్రతాపమును క్రొత్తపున కలుక వరమను ప్రత్యుత్తర మొసగెను. అంత వెంటనే యాడి బుడుకపెట్టెను గాని ఆలస్యమగుటచే కార్యము లేక పోయెను. బ్రిటిషువారి తుపాకులు దానికంపింప లేనివని. జలాంతర్గామికి కన్నమువదెను. అంత నా కన్నము గుండా నీ రవరిమితముగ తొనికొక సాగెను. లానివారలు భయ విభ్రమముల నొందిరి. జలాంతర్గామి మీదికి వేలిపోయెను. వేలిపోయిన వెంటనే యుద్ధ వాక దాని మీద గుండ్ల నపా మికముగ కర్షించెను. ఎప్రోలొంటుగారును మరి యెటు గురును చంపబడిరి. అయినను యుద్ధ వాక వారి 17 గుర్రము మాత్రము క్రొత్తముగ కాపాడ గలిగెను. హన్సు లాస్సేను కస్తామను, పీపు ఇంజనీరును మారేత జిక్కిరి. వారికి దెబ్బలు తగుల లేదు.

నియోజకవర్గ సంస్కరణము

అందను, మే 9:—వై యంతమునకు సంబంధించిన టిల్లు ప్రణయ్యరాష్ట్రీపు ప్రజాసభయందు రెండవసారి యామో నింపబడినది.

జర్మనీయుల నష్టములు.

జోరతనమువారి కట్టుబట్టిములు. అందను, మే 9:—ప్రెమ్మ పత్రికా విశేషుడు డిట్లు తెలియ చేయుచున్నాడు. మరికొంత కాలమువరకు ఓపిక బట్టి యుండు తలపినదని ప్రజలను హెచ్చరించు నిమిత్తము జర్మనీ యందు శ్రీ పురుషు (ప్రభుత్వము వారి దూతులు) లింటింటికీ కరుగుచున్నాడు నిరాశెండి మాట్లాడునట్టి వారల నందరను ఉద్యోగుల యధిన వెనక్కువలసివనియు, తాము పొందిన మహా నష్టములను వెలువరిం బూరిన కృత్తికి కఠినమగు తక్షణ విధింపులను ననియు జర్మను దొరతనమువారు తమ వారుల కాళ్ళుల నెనసిరి.

జర్మనీ; రుష్యా; రుమేనియాలు.

అందను, మే 9:—మే 4 వ తేదీని కియ్యుగ్రంగమున జర్మనులకును యుక్రేనియనులకును తాత్కాలికసంధి జరిగినదియు, సంధిరాయబోరము నిక జరుగుననియు దుష్యవాయు వాత్సాసంతోషము తెలుపుచున్నది. తాత్కాలిక సమాప్రభాగము పతి కోమోటాకుల లోతున వివరింపబడియెను.

అలంకు దీవులు.

స్టావోహోము, మే 8:—అలంకు దీవులందు కట్టుబడిన ప్రవాహిలు అంతర్జాతీయ సాంప్రదాయములకు కృతిలేకముగ నున్నది గావున వాటిని గూలద్రోయ వలయు నని స్పష్టముగ జర్మను, ఫిన్లండు దొరతనములవారు నిశ్చయించిరి.

జ్యూరిచ్చి, మే 8:—రుష్యా నల్లముద్రపు నావికా దళములు సెబాస్టోపొలునుండి ఒడెస్సాకు వచ్చి ఫ్లానిరాధి కాగుల కరణుతోచ్చిన వని వియన్నానుండి కేఫున కోక తంత్రివార్త తెలిసెను.

ఆంధ్ర పత్రిక

1918వ సం॥ మే నెల 10వ తేది

శుక్రవారము.

మద్రాసు రాష్ట్రీయసభ

నిన్నటిదినము కాంచిన గరమున గూడిన మద్రాసు రాష్ట్రీయ మహాసభ ఢిల్లీ సభాసంత రము సమావేశమగుటచే, అత్యంత ప్రాముఖ్యము నహించుచున్నది. ఈ వత్సరపు సభయందు దాంధ్ర దేశ ప్రతినిధులు గాన్పించక బోవుట యొక విశేషముగ నుండును. ఆంధ్రమహాజనసభ జనన మొందినదాదిగ, ఆంధ్రులను మద్రాసు రాష్ట్రీయ సభ ఆకర్షించుట లేదు. విదేశభాషలో జరిగెడి యా సభాకార్యక్రమము ప్రజా సామాన్యమున కేమాత్రము లాభించదు. కట్టకడపటిసారి ఆంధ్ర దేశమున నెల్లూరు పట్టణమునకు రాష్ట్రీయ మహా సభ ఆహ్వానింపబడెను. అటుపిమ్మట, రాష్ట్రీయ సభ ఆంధ్రదేశమున జరుగలేదు. ఆ దినము నుండియే, విభాగము ప్రారంభమయిన దని చెప్ప వచ్చును. ప్రస్తుతసభ చాలవరకు అరవ జల్లాలకు జెందిన సభ యయ్యును కార్యక్రమము మాత్ర ముంగ్లభాషయందే జరుగుట జూడ, యీ సభ ప్రాత వాసనల నింకను విడనాడ లేకున్నటుల గన్పట్టుచున్నది. మాతృభాషలోనే విద్య గలుగు బడవలయు నని, జాతీయవిద్యాశంఖారవ మొక మూల మ్రొగుచునే యున్నది. అయినను, జాతీయ సమావేశములలో మాత్రము విదేశ భాషావయోగము తగ్గలేదు. ఆంధ్ర మహాజనసభ ప్రారంభమయిన నాటినుండియు, దేశభాషలోనే కార్యక్రమ మంతయు జరుగుచున్నది. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభగూడ దేశభాషలలో జరిగి, దక్షిణ దేశమునకు మార్గదర్శక మగునని దలంచుచున్నా రము. స్వరాజ్యాందోళనము, అసంతృప్తిపరు లగు బ్రాహ్మణ వ్యాయవాదులచే కృత్రిమముగ కల్పించబడిన దని సంతసించువారలకు మద్రాసు రాష్ట్రీయ సభాహాస్వ సంఘాధ్యక్షుల భావగర్భితోపన్యాసము నేత్రాంజన మై వెలయగలదు. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు రావుసాహేబు కలవల కట్టన్ శ్రేష్ఠి గారు రాజకీయాందోళనాపరులలో నొకరు గారు. బ్రాహ్మణ స్వరాజ్యవాదియు గారు, న్యాయవాదియును గారు. వీరు సుప్రసిద్ధు లగు వాణిజ్యవాదులు. దానధర్మగుణముచే ప్రజల కృతజ్ఞత బడసినవారు. ప్రభుత్వమువారిచే గౌర వింపబడినవారు. అందుచే వీరి వాక్యముల నేది యో మిషబెట్టి తృణీకరింప వీలుండదు.

ఢిల్లీ సమావేశమునకును, రాజకీయ సంస్కరణములకును గల సంబంధమును శ్రేష్ఠిగారు చక్కగ వెల్లడించిరి. దేశము నెదు రొక్కను జర్మను యువద్రవమును బోనాడుటకు భారతీయులందరును సంసిద్ధులు గావలయు నని, ప్రధానమంత్రిగారు సందేశ ము పీరి. ఢిల్లీ సమావేశమున రాజప్రతినిధిగా రీవిష యమై సభ్యులను హెచ్చరించిరి. కాని రాజప్రతి నిధిగారి యుపన్యాసము ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులను సంతృప్తిపరుప లేదు. దేశమున సరిగ్గతరుణ మేతెంచిన సమయమున, ప్రజలలో భావప్రదేశ ము గలుగునటుల స్వాతంత్ర్య ప్రదాన ప్రచురణము గావించుటకు మారుగ, రాజప్రతినిధిగారు

ప్రపంచస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించిన పిమ్మట హిందూ దేశ స్వాతంత్ర్యవిషయ మాలోచింప నచ్చునని చెలిపిరి. ప్రజలలో నుత్సాహము పురి కొల్పట కిది ఉత్తమమగు మార్గముగాదని, సంఘాధ్యక్షులు నుడిపిరి. శ్రేష్ఠతరమగు మార్గమును మా చించిన కపర్దీగారి తీర్మానము నిరాకరింపబడెను. అమెరికా యుద్ధమున దిగినది వివిధజాతుల స్వాతంత్ర్యమును నిలువబెట్టుటకే. అందుకనియే, ఐర్లెండునకు స్వాతంత్ర్య మొసగుటకు, అమెరికా దేశము తగ నొక్క వక్కాణించుచున్నది. ప్రధానమంత్రిగారు ఐర్లెండు మనుష్యబలమును సంపాదించుటకు బూర్వము, నాదేశపు స్వరాజ్యసమస్యను పరిష్కరింప బూనుకొనుచున్నారు. హిందూ దేశమున మాత్రము వేరు విధాన మవలంబించుటకు కారణ మేమని అధ్యక్షులు ప్రశ్నించుచున్నారు. ప్రపంచము సంతకును వర్తించు సామాన్య సూత్రములు హిందూ దేశమునకును వర్తించును. కాని హిందూ దేశ విషయము గూర్చి యోచించిన, నిరుత్సాహము జనింపకమానదు. కపర్దీగారి తీర్మానము నిరాకరింపబడెను. స్వరాజ్య రాయబారములు నిషేధింపబడెను. ఫలిత మేమయినది? ఆంగ్ల దేశమున సిద్ధాంతము వక్షమువారు హిందూ దేశపు ఆశయములకు విరుద్ధముగ, వికరీతాం దోళనము గావించుచున్నారు. లండను టైముస్, స్పెక్టేటరు మొదలగు పత్రికలు, ప్రతికూలాందోళనము గావించుచున్నవి. బ్రిటీషు ప్రజల మనము లలోని విచారభిప్రాయ బీజములను నాటుచున్నవి. ఈ ప్రతికూలాందోళనమున కెక్కడను నిరోధము గాన్పించదు. స్వరాజ్యవాదులు తమ న్యాయమగు కోర్కెలను బ్రిటీషు ప్రజలకు నివేదించుట మాత్రము ప్రమాదకరమని శాసిం చబడినది. ప్రతికూలవాదు లెంతటి వికరీతముల జరుపుచున్నను, అవి నిరోధింపబడకున్నవి. స్వపరిపాలనము గోరువారు మాత్రమే రాజకీయాందోళనమును విరమింప వలయును. ఇట్టి పరిస్థితులు ఆశాభంగమునకు కారణమగుచున్నవి. ఆగస్టు 20 వ తేదిన ప్రచురింపబడిన ప్రకటన సూత్రములను వెంటనే, శాసన రూపమున బ్రవేశ పెట్టవలయునని, శ్రేష్ఠిగారు గోరుచున్నారు. దేశమునందు ప్రజా దృక్పథమంతయు పూర్తిగ మారి నది. ప్రస్తుతస్థితితో దేశ మికముందు సంతృప్తి జెంది యుండజాలదు. కొలదిమంది హస్తములలో నివిడియున్న పరిపాలనాధికారము ప్రజాసామాన్య హస్తగత మయిన గాని, దేశములో సంతృప్తి ప్రబలదు.

ప్రజాసామాన్యపు లాభక్షేమములు లభి కారవర్గహస్తములందే నెక్కుడుగ పోషింపబడు ననియూ, స్వరాజ్యవాదులు ప్రజల లాభములకు వ్యతిరేకముగ బ్రవర్తించెదరనియు నుడువబడు వాక్యము లర్ధరహితము లనియూ, సత్యేతరముల నియు శ్రేష్ఠిగారు నసందిగ్గముగ వెల్లడించిరి. అధికారవర్గమువారి సిద్ధాంతమే నిజ మగుచో, ఆయుధ శాసన ప్రయోగముచే, దేశీయుల శౌర్య ప్రతాపము నెవ రడుగంటజేసిరి? ప్రజాసామాన్యాభివృద్ధికి ముఖ్యావసరమగు పరిశ్రమ లేల ప్రోత్సాహము గాంచలేదు? రయితుల మేలు గోరువారింతవరకును వారిని ప్రారంభ విద్యను వ్యాపింపజేయుట కేల ప్రయత్నింప లేదు? ఘోరకారి విద్యాశాసన మేల నిరాకరింపబడెను? కెయిరాలోని సంతోష మేల గలుగవలెను? ఈ ప్రశ్నలను గూర్చి యోచించిన యెడల, ప్రజాసామాన్యపు లాభక్షేమములను నాయకులే నెక్కుడు పట్టుదలతో సంరక్షింపగలరని సువ్యక్త

మగుచున్నదని, శ్రేష్ఠిగారు స్పష్టపరచిరి. హిందూ దేశమున దెట్టి నిరుత్సాహము ప్రబలియున్నను, సంగ్రామమునకు శక్తివంచన లేకుండ భారతీయులు సాయముజేసి తీరెదరు. మాతృదేశ సంరక్షణమునకు, భారతీయులు నడుములు గట్టకతప్పను. ఇప్పటికియినను ఆయుధశాసనమును వెన్వంటనే దీసివైచి, ప్రజలలో ధైర్యసాహసములను ప్రజ్వలించ జేయవలయు నని, కట్టన్ శ్రేష్ఠి గారు ప్రభుత్వము వారిని గోరుచున్నారు. అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి సరోజినీదేవి, అసమాన వాగ్ధరితో భారతీయులు దేశ సంరక్షణమునకు బూనుకొనవలయు నని, హెచ్చరించెను. ప్రజాప్రతినిధులు దేశీయుల నీ తరుణమున సంగ్రామమునకు సిద్ధపడుదని హెచ్చరించి, తమ విధ్యుక్తము జరుపుచుండ, ప్రభుత్వమువారు స్వపరిపాలనాసమస్యను పరిష్కరించి, మృత్యువును “సంతోషపూర్వకముగ” నెదుర్కొనుటకు భారతీయులలో ప్రబలోత్సాహము గలిగించుట భావ్యము. ఐర్లెండు, హిందూ దేశ సమస్యల నొకమారే పరిష్కరించి, తన యపూర్వ స్వాతంత్ర్యాభిమానమును స్వీయ సామ్రాజ్యమునందే కార్యరూపమున వెల్లడించిన గౌరవ మాంగ్లదేశ మునకు త్వరలో ప్రాప్తించుగాక!

భూములెవరివి?

కెయిరాలోని భూములను ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము చేసికొనుచుండుటచే, భూములెవరివి? ప్రాతసమస్య తిరిగి ప్రాముఖ్యత గాంచుచున్నది. ఎం. సి. పటేలుగారి రీవిషయమై బొంబాయి క్రానికలు పత్రికకు దీర్ఘవ్యాసమును వ్రాసిరి. ప్రభుత్వమునకు భూములపై స్వామ్యము కలదని, హిందూ దేశ మెన్నడును అంగీకరింపలేదు. భూములను ప్రజలు మున్ముందు స్వాధీనము చేసికొనిరి. వాటిని తిన్నగ గాపాడినందులకు, ప్రజలు ప్రభుత్వమునకు పన్నుల నిచ్చెదరు. మనుస్మృతిలో నీ విషయము తేటపరుపబడినది. యాజ్ఞవల్క్యులు గూడ మనువుచూర్ణమునే అనుసరించిరి. జైమిని ఋషిగూడ యీ సిద్ధాంతమునే యంగీకరింపుచూ, నిలుల చెలిపిరి.

“రాజనకు భూమిపై స్వామ్యము లేదు. మరియుకరిని జయించినను, జయింపబడినవాని యొక్క యధికారము మాత్రమే వీరికి సంక్రమించును. దుష్ట శిక్షణ కొరకును, శిష్టరక్షణకొరకును, రాజ్యాధికార మొసగబడినది. అందుకొరకై వ్యవసాయదారులచే రాజనకు పన్ను లొసగబడును. కాని అస్తియందు రాజనకు హక్కు లేదు. భూమియందు, పరిశ్రమ జేయువారందరకును సమానస్వత్వము గలదు.”

బొంబాయి హైకోర్టు తీర్పులందు, వెస్ట్రాఫ్రిక్ న్యాయాధికతి మీమాంసకారుని వాక్యములను సమర్థించెను. ఇట్టి యూహయే వ్యవహారమయూ ఖిమందును స్థిరపడుచున్నది. జగన్నాథ తర్కశంకాననుడుగూడ నీయూహనే బలపరుచుచున్నాడు. విజయనగర సామ్రాజ్యమున గూడ వ్యవసాయదారుల స్వామ్యస్వత్వములు గుర్తింపబడిన వని, సరోజామన్ మన్రోగారు వ్రాసిరి. పీష్వాళకాలమునందు నీ సిద్ధాంతమే ప్రబలియుండెను. యూరపియను శాస్త్రవేత్తలందరును, ఈ ప్రాచీన సిద్ధాంతమునే సమర్థించిరి. కెయిరాలో నిపుడు జరుగుచున్న స్వాధీనముల జూచిన, అయ్యవి హిందూధర్మమునకు విరుద్ధముగ నున్న వనియు, భూస్వామ్యము ప్రభుత్వమువారి దని నిరూపించుచున్నవనియు, తేటతెల్ల మగుచున్నది. ఈ నూతన

సిద్ధాంతముచే ప్రజలకు తరతరముల నుండియు సంక్రమించిన హక్కు లొక్కొక్కటి నదృశ్యమగు చున్నవి. అందుచే కెయిరా సమస్య అఖల భారతీయసమస్య యగుటయే గాక, హైందవుల ప్రాథమిక స్వత్వములకే భంగము కలిగించు చున్నది. అధికారుల చర్య లెంతవరకు న్యాయ బద్ధమో కనుగొనుటకు భూస్వాములు వెంటనే న్యాయస్థానములలో నభియోగముల దెచ్చి, భూస్వామ్యము ప్రజలదా, ప్రభుత్వమువారిదా యను సందియమును నివర్తిజేసికొనుట యవసరము. అనేకవేల వత్సరములనుండియు నవిచ్ఛిన్నముగ ప్రబలియున్న ప్రజాస్వత్వములు కమిషనరు ప్రాబుగారి నిరంకుశేచ్ఛ ననుసరించి, యాపు మాయనేరవు.

నీలిమందు పరిశ్రమ

బేహారు దేశమునకు బియ్యట, నీలిమందు పరిశ్రమ మద్రాసు రాజధానియందే అధికముగ గలదు. సంగ్రామ మారంభమయినపిమ్మట జర్మను రంగులు లభింపలేదు. అందుచే, నీలిమందు పరిశ్రమను వృద్ధిజేసి, రంగుల సేదేశముననే తయారు జేయుటకు వీలుగ నేమో కనుగొనవలయు నని, డాక్టరు మార్కడనుగారిని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. కాని ఫలితములబట్టి చూచిన, పరిశీతులంత యుత్సాహకరముగ లేవు. పూనాలో సీ వి ష య మై పరిశోధనలు గావించబడుచున్నవి. మద్రాసులో నూతన పద్ధతులపై నీలిమందును తయారుజేయుటకు రయితులను ప్రోత్సహించుట కష్టమని వ్యవసాయ శాఖాధ్యక్షులు నుడుపుచున్నారు. కాని అధికారులు తగినప్రయత్నముల జేసి, రయితులకు నూతన పద్ధతులవలన గలుగు లాభములను స్వయముగ జూపినగాని, ప్రయోజనముండదు. ఇందుకొరకై ప్రభుత్వమువారు తగిన ప్రయత్నములను గావించినట్లు గన్పట్టదు. నిరుత్సాహమున కవకాశము లేదు. నీలిమందు పరిశ్రమ యుద్ధమారంభమయిన పిమ్మట కొంత యభివృద్ధి జూపినను, ఈ సంవత్సరమున నాకా సమృద్ధి లేనందన, ఎగుమతికి వీలు లేదయ్యెను. అందుచే, ఎగుమతులు చాలవరకు దగ్గెను. ఇంగ్లండు, అమెరికాలలో కృత్రిమమగు నీలిమందు దయారగుచుండుటచే, సంగ్రామాంతరము స్వభావసిద్ధ మగు నీలిమందున కంతగ నవకాశము లుండవని దోచుచున్నది. సంద్యాల నీలిమందు మద్రాసు రాజధానియందెల్ల శ్రేష్ఠమయినదని, మార్కడనుగారు దెలుపుచున్నారు. కాని, ఈ నీలిమందు విశేషము కలితీగా నుండుట వలన, దీనివిలువ దగ్గుచున్నది. నీలిమందునకు ధర లేదని దెలియగనే, రయితులు ఇతర పయిరులను వేసెదరు. అందుచే వారి కీపరిశ్రమయందు ఉత్సాహము ప్రబలుట కాకర్షణములు లేకయున్నవి. కాని స్వచ్ఛమగు నీలిమందును తయారు జేయుట సాధ్యమని, బీహారు పరిశ్రమయొక్కయు, విశాఖపట్టణపు పరిశ్రమ యొక్కయు నుత్కృష్టతచే స్పష్టపడుచున్నది. కావున ప్రభుత్వమువారు పరిశోధనల గావించి, జర్మను రంగుల బోలు రంగులను కనిపెట్టవలెను. అపుడు జర్మను రంగులపై నెక్కుడు సుంకము విధించుచో, ఈ దేశపు నీలిమందు పరిశ్రమకు ప్రోత్సాహ మధికముగ గలుగును. నిరుత్సాహపడి కార్యము లేదు. అన్య దేశములలో కృత్రిమపు ప్రత్తి, నీలిమందు మొదలగునవి దయారగుచుండ సహజమగు నీలిమందునకు తగిన యుపయోగ మీ దేశమున గాన్నింపుక బోవుట శోచనీయము. పట్టుదలతో కృషి జరుగు నేని, నీలిమందు పరిశ్రమ కుత్తేజము గలుగునని, విశ్వసిం నుచున్నారము.

నూతన విశ్వవిద్యాలయములు.

ప్రొఫెసరు కె. రామానుజాచార్యులు గారు కాంచీపురమున జరిగిన విద్యావిషయిక సభలో నూతన విశ్వవిద్యాలయనిర్మాణము గూర్చి తమ యధ్యక్ష కోపన్యాసమునం దిటుల నుడివె.

“ఆంగ్ల దేశమునం దనేక విశ్వవిద్యాలయములుండ, అంతటి జనభావశక్తియు గల చెన్నరాజధాని ఒక్క విశ్వవిద్యాలయముతో సంతృప్తిజెందుట భావ్యముగ లేదు. తగిన ఆసక్తి, సానుభూతి, సాత్త్వము, లేకుండుటచే, విశ్వవిద్యాలయాధికారుల పని వికాసరహిత మగుచున్నది. బెనాన్, ఆలిఫుర్, బాకీపూ, డక్కా, హైదరాబాదు, తిరువనంతపురము, రాజమండ్రి, మధుర, గ్రామములందు నూతనవిశ్వవిద్యాలయము లుద్భవించుట, ఎల్లరకును సంతోషప్రదమే. ఇందుచే నూతన మార్గావలంబనమున కవకాశ మేర్పడును. దేశ పరిస్థితుల కనుగుణ్యముగ నుండు విశ్వవిద్యాలయములు బయలు వెడలును. వీటి జననముచే, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు భారము తగ్గుటయేగాక, విద్యార్థులకును విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరికయు, సానుభూతియు అధికముగ నుండును. ఈ విశ్వవిద్యాలయములే గాక, యింకను ఎక్కుడుసంఖ్య జనించుటకు మనము కృషి సలుపవలయును. మద్రాసు విద్యాలయము విద్యాసాక్షవమునకు మార్గము జూపదనియు, నూతన విశ్వవిద్యాలయములు జయలుదేరవలయుననియు, ఆగ్రెలులోను, అరవలలోను, నూతనోత్సాహము జనించుచున్నది. త్వరలో ఆంధ్ర, ద్రావిడ విశ్వవిద్యాలయములు, కార్యసిద్ధి బడయుగాక !

విజయనగర సామ్రాజ్యము

మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్యము

విజయనగర సామ్రాజ్యము మహమ్మదీయ మతముపై నసహిష్ణుత జూపలేదు. మతాచేతము హిందువుల నాకాలమున బాధించలేదు. వీలయిన వారిలో జేదప్రామాణ్యబద్ధులును, బ్రాహ్మణుల అధికారము నంగీకరింపని వీరవైపులును, జేదాధికారము నంగీకరింపని జయిజులును గలరు. అన్యమతసహన మాకాలపు హిందువులకు గలదని, మహమ్మదీయులే అంగీకరించిరి. భామినీశంకరు శేషరచిన హస్తేను బ్రాహ్మణుల సంరక్షణ క్రింత నున్నట్లు గన్పట్టుచున్నది. తననామమునకును రాజ్యమునకును బ్రాహ్మణాచార్యులను మహమ్మదీయ నుత్తాన జేర్చుట, హిందూమత సహనమునకు నిదర్శనముగ నున్నది. అందుచే, విజయనగర సామ్రాజ్యము మహమ్మదీయమతముపై నసహిష్ణుతకను జాత్రుట మారుగ, దేశీయ విజ్ఞానమును సంగ్రహించుటకు బయలుదేరిన దని గ్రహింపవలెను. దాని జననకారణము, మతాభిప్రాయసంఘర్షణము గాక వివిధ నాగరికతల సంఘర్షణ మని వ్యక్త మగుచున్నది. బోగ్గపయొక్క డుండగములు చారిత్రమున మలినము జేసినను, పల్లెలు పట్టణములు నాశనము కావించబడెను. ప్రజలు కొల్లగొట్టబడిరి, చంపబడిరి. జనాలయములు పడగొట్టబడెను. గృహపవిత్రత నిర్మూలమయ్యెను. మతస్వాతంత్ర్య మడుగంటెను. కవిగాని వాని హస్తములలో కవితాకన్య ఎటుల పీడింపబడనో నిద్యారణ్యులు “భేమ ముదమ్మలిక” అని వర్ణించిరి. ఇందుచే, ఆకాలపు ప్రభుత్వ నిరంకుశ స్వభావము గన్పట్టు చున్నది. విద్యారణ్యుని స్నేహితులగు దేశికాచార్యు లిరికన్నను, తురుష్కులపై నాగ్రహము జూపియుండిరి. శ్రీరంగమున అతని పవిత్రమందిరము నిర్మూలించబడెను. అందుచే నాతడు వారిని కలిదూతలని విజయచు ప్రపంచము నీరి బారినండి తప్పించుకొను గాక యని ప్రార్థించెను. అందుచే ఆకాలమున దేశములో ప్రబలియున్న ఆగ్రహము విజయనగరమున ఫలితముగాంచెను. విజయనగర సామ్రాజ్యము పెరిగినకొలదిని, బాటియందలి ఆత్మతేజము వికసించెను. విజయనగర మేకార్యము సాధింపదలచెనో, బుక్కరాజుగూర్చి విద్యారణ్యులు దెలిపిన యాక్రంది శ్లోకమున గాననగును.

ప్రో. స్వామీశ్వరీయ భువంభరో

విజయతాం శ్రీయక్ష్మణ ష్యోపతిః.

అథ య “స్వతుల సనునంచు (హిందువులు) వారి జేమమును వెంపొందింప కంకణముగట్టుకొనిన బుక్కరాజునకు విజయమగు గాక !”

శివాజీచరిత్ర వ్రాసిన ఆంగ్లేయులొకరు, 1674 సంవత్సరము 6 వ జూను లేదని శివాజీ రాజ్యాభిషిక్తులయి నపుడు, రాయగడలో గాల్చిన కింగుల మ్రోత నూరులమైల్ల తరబడి, సహ్యాద్రి పర్వతము నొక కొడనుండి వేరొక కొడవరకును ద్రుతి ధ్వనించి మహారాష్ట్రబాలియొక్క జననమును ప్రకటించెను. అటులనే హిందూరాజుల అంగీకారముతో విజయనగర చక్రవర్తి “హిందూ రాయ మురత్రాణ” అను బిరుదునును ధరించి నపుడు, హైందవజాతిజనము ప్రకటించుకొన్నది. మహారాష్ట్ర విజృంభణమునకువలెనే, విజయనగరసామ్రాజ్యనిర్మూలభణమునకు మతగురువులును, పండితులును కారవలయిరి. జేదాంతదేశికుడు మహమ్మదీయ ప్రతిభ యడుగంటుటకు ప్రార్థించుచుండెను. విద్యారణ్యుడు హిందువులవిజృంభణమునకు సమయము కొరకై వేచియుండెను. అత్యోగ్యతీర్థలవారు మైయిరువురతోగల సిరి, వీరిముగ్గురినద్దను, పండితులును, రాజ్యాంగవేత్తలును అనేకులుచేరిరి. ఉత్తరదేశమునుండి విచ్చేసిన కాలముఖులను యతీశ్వరులుండిరి. వీరవైకపండితులుండిరి. ఆకాలమున విజ్ఞానోద్దేజము, ఆధ్యాత్మికవికాసము ప్రబలమయ్యెను. మతవికాస మసహిష్ణుతను జూపలేదు. అంతిమ పూర్వము బాటియొక్క శరీరము భగ్నమై, మనోదాగ్ధ్యము కృశించియుండెను. కాని బుద్ధివికాసము నశింపలేదు. ప్రతిభావంతుడగు వాని ప్రభావముచే బాటియొక్క మనోదాగ్ధ్యమును పునరుద్ధరింప జేయవచ్చును. అట్టి మహామహాను విద్యారణ్యుడుగ నవతరించెను. అతని విద్యాప్రభావము, ప్రతిభ, బాటిలో నొక్కమారు త్రేజము గలిగించెను. అతనికి విద్యాతీర్థులను గురువును, భారతీతీర్థులను సహపాతి యుండుండిరి. వీరుభయలును ప్రజల రాజకీయస్వాతంత్ర్యము కొరకై ఉత్సాహముజూపిరి. అతని సోదరులుగూడ రాజనీతి వికారములై, బాటియోద్యమమునకు పట్టుదల జూపిరి. విజయనగర సామ్రాజ్యమున ద్రుతిరాష్ట్రప్రభుత్వమునకును, సమర్థులగు మంత్రులను నియమించుట, విద్యారణ్యుల పద్ధతియైయుండెను. ఇట్టివారిలో విద్యారణ్యులసోదరులగు సాహసలోకరు. రాజకుటుంబమువారన్ని రాష్ట్రములందును, ప్రభాభిప్రాయము గనుగొని దేశసాంప్రదాయములను విజ్ఞానమును సంగ్రహించుచుండిరి. సాహసకార్యములకు పురికొల్పుటకు ఉన్నతాశయములు కారణము లయ్యెను. హిందూదేశపు ప్రాచీనమతసాంప్రదాయములు, రాజకీయ సాక్షాత్కారములకు ముఖ్యమగు నని, విజయనగర సామ్రాజ్యము చారిత్రయందు నిదర్శనముగ నున్నది. విజయనగర సామ్రాజ్యనిర్మాణకర్తయొక్క బలము, దూరదృష్టియంతయు, జేదాంతము మ్రోసే ఆధారపడి యుండెను. ఆకాలపు కవీశ్వరు లొకటలుల వ్రాముచున్నారు.

విద్యాతీర్థాజ్ఞులమతి కున్న భారతీ తీర్థపద్ధతి !

నిత్యవృత్తాద్వయ చిదమృతానంద సారధ్యభాజి !!

విద్యారణ్య ద్యుమణిమహిమా ప్రాప్తిలక్ష్మీనికాస !!

భూమోభూమో విహారతి సుఖీ బుక్క భూపాల హంస !!

అథ య. “బుక్కరాజు నడిచి హంస భారతీతీర్థ లను పద్ధతమున ఆనంద మనుభవించుచున్నది. ఈ పద్ధతము విద్యాతీర్థులను సరస్సులో జనించి, విద్యారణ్యులను మార్గని మహిమచే వికసించింది. కాశ్యతానందామృత సారధ్యమును జెనజల్లుచున్నది”

ఈ కారణం, రామదాసు శివాజీ కటుల సాయపడినో, విద్యాతీర్థులను విద్యారణ్యులను బుక్కరాజులను కటులతోద్దడిరి. (కర్ణాటక పత్రిక)

లండను, మే 8:— “మైన్సు” పత్రికయొక్క మిల్టన్ విజేఖరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. — 11 గురు సాంఘిక నాయకులు దేశద్రోహ దోషాచోపహముత్రింద విచారింపబడుదురు. అందు 1917 వ సంవత్సరము ఆగష్టు నెలలో ట్యూరిను కలహకారులు గూడ విచారింపబడుదురు. ఆ కలహముల వలన 41 రు చంపబడిరి. 193 రు గాయములు తగిలినవి. సుమారు 60 వేల హేనుల నష్టము సంభవించెను.

మారిఫేట్రాను:— మారిఫేట్రాను మూకలతో జరుపబడిన సంది మగతుల ప్రకారము వారు వెక్కిరిండ్లవరకు భూమిపన్నుల కట్టవలసియున్నారని హు, దొరతనము వారికిని ఇతరులకును వారికలహము వలన నష్టములు నెల్లవారు భరింపలేదున్నారని హు యొనీరుపత్రికకు తెలియ వచ్చెను.

చిరపామహానంగమము

(ప్రతి పది రోజులకు)

గోపాలకృష్ణ

చిరపామహానంగమము.

లండను, మే 8:— ప్రజలనుండి వచ్చిన ఓటేసు ఫలితముగా రిటర్నింగ్—యూనైటెడ్ కింగ్డమ్ నిబంధనల ననుసరించి ఇటీవల సుక కంపెనీలకు తమ బ్రాండు ఓడలను హాంకాంగునకు రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుకొని ఓడలకు మార్పు కొనిరి. అందువలన బాక్స్-సమన్ కేసులను నష్టము గలగునా? ఏనాక యెక్కడ రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడినను బాక్స్-సమన్ కేసులను నష్టము రాదు. ముఖ్యముగ బాడవలసిన అంశ మొకటి గలను. స్టీమరులు బ్రాండుపాలనగానీ, వలసదేశములగానీ, విదేశీయులగానీ ఎవరివైనను యునైటెడ్ కింగ్డమ్ లో నర్తకముచేసి ఎక్కువలభ్యముల దీనిన వానివిదేశ మార్తము బ్రాండుపాలన పన్నును విధింతురు. అందులకు తగిన యోగ్యతలు జరిగిన రిజిస్ట్రేషన్ తో నిమిత్తము తదని బాధ్యులుగారు చెప్పిరి.

రష్యా రాష్ట్రములకు సహాయము

ప్రెస్టు ఫలితము

లండను, మే 8:—క్రిస్టియనియానిలేఖకుడు రష్యా విషయమును గూర్చి యివిన కంటిపా రైజై ప్రెస్టు ఫలితము ట్లు వ్రాయుచున్నది:—రష్యా ప్రజలకు గూర్చి మిత్రమండలి వారెన్నడు నభ్యర్థన చేయుచున్నది. గతక వారముల కలుగు భావభేదములన్నియు మిత్రమండలివారి కాకల పురకొల్పిన సంతృప్తికరములై యుండవలయును. ఏ రాష్ట్రము లా రాష్ట్రముల వ్యవహారములను చక్క-మరచుకొనకలయు నను మూలనూత్రము, జర్మనీయుల యాజమాన్యము క్రింద రష్యా రాష్ట్రముల కలములగుటకు పరిణమించినది. ఈ యంశమును ఉక్రయిను దుష్ప్రతియును, జర్మనీవారి కెంత యాత్మగౌరవ మున్నదియు ప్రకటించుచున్నది. జర్మనీయులు దుర్మార్గులని వెల్లడియగుటచేతనే రష్యా రాష్ట్రములకు వారియొడ సాగ్రహ మధికమగుచున్నది. రష్యాను కొహా ద్దీపితులగు చుండు తొకవింతగాదు. రష్యా ప్రజల శ్రేయస్సున కాంతించు నన్ని రాష్ట్రములవారును వారలకు ప్రస్తుతపు జాతీయపుష్టి రాజ్యమున సహాయ మొనర్చుటవిధియొచ్చును. రష్యావారికి సహాయపడుటలో, రష్యానుల శ్రేయస్సును ఏనూత్రముల ప్రతిష్ఠించు వర్తమానమున లోకములలో ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వములన్నియు సేకమై జర్మనీయుల నెదిరించుచున్నవి అనూత్రములను, తప్ప తదితరమగునాకల మన దృష్టిపథముననుండగూడదు. జాతుల సమితియందు రష్యా రాష్ట్రములకు భాగస్వామియై యుండవలయును. క్షేత్రమై సమర్థవంతముగ రష్యాకు లోడ్వడిన జపాను రాష్ట్రము, వర్తమానమున గూడ సహాయమొనర్చు సరికొద్దయ్యెను. దని వినుటకు మిగుల సంతోషమగుచున్నది. సుక్రమవగు విధానమున జపానువారిని సమీపించినవో వారివిషయమును చెయిదాల్చుకొని ప్రోసి పుచ్చునని తేరనుగాటోగా రిటర్నింగ్ నొచ్చిన ప్రసంగము విదితమగుచున్నది. రష్యా రాష్ట్రమును సంరక్షించవలసినదని జపానీయుల కాజ్ఞాయొసగు యూరోపు ఆమెరికా ఖండములయందే రాష్ట్రమునకుగాని యధికారము లేదు. అట్లానరింపవలసినదని వారలకు విధింతునని యెక్కువను తేచి యుండలేదుగాని జపానీయులు రష్యాకు సహాయము చేయినవో, వారువార భావముతోడ వికాల రాజనీతి విధానముల ననుసరించి నడచుకొనుచునని మిత్రమండలియు ఆమెరికావారును సంపూర్ణ గుర్తించుచున్నారు.

పౌరసత్వపు సర్టిఫికేట్లు.

పునర్విచారణమునకు సంబంధించిన విల్లు.

లండను, మే 8:—విదేశీయులకు స్వదేశీ పౌరసత్వాధికారములను ప్రసాదించు నట్టి సర్టిఫికేట్లు నన్నిటిని వరల పుతోధించవలయు నని ముందువారమున తా మొక విల్లును ప్రవేశ పెట్టకుంటిమనియును, విల్లును అధినివేశము లంగీకరించినవనియును పార్లమెంటు ప్రజాసభ యందు సర్ బార్జి కేవు గారు నుడిచిరి.

లండను, మే 8:—“కాంక్రెటు” ఓడల నిర్మించుటకు నా వికాశము నన్ని విధముల నత్నాహ మొనగుచున్నారని ప్రజల మండిరమునా ప్రజాసభ గారు చెప్పిరి.

హోమాయూలు విల్లు.

లండను, మే 8:—విల్లును మొదల పండుగలలోపున హోమాయూలు విల్లు ఉపపాదించబడు నని ప్రజాసభ యందు బోనరుల గారు నుడిచిరి.

విల్లాండు దేశీయులు, వెండినాణెములు.

లండను, మే 7:—దేశీయులందరూ వెండినాణెములను కొనుచుంటుంటే చాలకష్టముగ నున్నదని విల్లాండు బ్యాంకి తెలియజేయుచున్నది. గత మూడుమాసములయందును, ఇదితర లోని కంటే రెట్టిధికముగ విల్లాండు బ్యాంకులకు టంకనాలనుండి వెండి చెలామణియైయున్నది.

రెయిల్వే సంచారము పెంపొందుట.

లండను, మే 8:—సర్ ఎ. ఫ్రాన్సిస్ గారిట్లు ప్రకటించిరి. రెయిల్వే సంచారము చాల విధముల పెరిగిపోవుట వలన వెంటనే మరికొన్ని కత్తిరి నిబంధనలు చేయబడును. నీజను టిక్కెట్టులవలన అధికము చేయబడును. విద్యార్థులు, రెయిల్వే ఉద్యోగులు మొదలగు వారికి మాత్రము తగ్గింపబడును. 12 మైళ్లకు మించిన దూరములకు ప్రదేశములకు 6 మాసములకంటే తక్కువకాలమునకు నీజను టిక్కెట్లు చేయబడును.

లండను, మే 8:—బాల్బాగారిట్లు చెప్పిరి. పశ్చిమ రంగమున శత్రుపంతుల వెనుకను శత్రువులు బలవంతముచే తెల్లియను పిల్లవాండ్రచేతను యువకులచేతను పనిచేయుచు చున్నారని అధికారరీత్యా తనకు తెలియజేయు. తెల్లియను దొరతనము వారిందులకు తయారుచున్నట్టి దెలుప నున్నారనియు, బ్రాండు దొరతనము వారిందులకు తమ సానుభూతిని దెలుపనన్నారనియు గూడ సతనికి తెలియజేయు.

బ్రాండు ఫైటింగ్ మార్కము.

లండను, మే 9:—హోప్ గారు ప్రజలనుండిరమున హ్యూము విలియమ్స్ గారి కుత్తరము నొసగుచు నిట్టిది. హ్యూమన్ బిడిక ప్రకారము 400 బ్రాండు సివిలియన్ ఫైటింగ్ మార్కములలో నిష్పందింప బడెనవును. 1916 జూన్ 30-వ తేదీలోగా పట్టుకొనబడిన ఉద్యోగియులందును, కమిషన్ గుగులందున వారి యందును వెక్కువయి హోప్ గారు జేరియుందును. మారకపు బిడికను అటంకము లేమియులేక నట్లనే నిర్వర్తింపబడుచున్నది. దినములు గడచుకొలదిని క్రొత్త వార సంఖ్యకులకు వచ్చుచున్నారు. 18 మాసములనుండియు ఫైటు లోనుంచుబడిన సాధారణపు ఫైటింగ్ గూడ నియోదంబడికను విస్తరింపజేయు గోరగా జర్మనీ నిరంకరించెను.

జానా తేయాకు.

లండను, మే 8:—ప్రజలనుండిరమున సర్ బాను రిసు గారికి ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు కనడా దొరతనము వారు విదేశపు తేయాకును నిషేధించు నుద్దేశించినను సంగతి తనకు తెలియదని ఫిరదుగారు చెప్పిరి.

జలాంతర్గ్రాము లధికముగ మునుగుట.

లండను, మే 8:—మెక్సుమోగా గారు బ్రెస్టుల వద్ద నున్నవనియు నిట్లు చెప్పిరి. ముంచితేమిటమ చున్న శత్రు జలాంతర్గ్రాముల సంఖ్య నిరంతర మధిక్యమై సెందుచున్నది; వర్తకనాకల సంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నది. నిరుటికంటే ఈ సంవత్సరము ప్రతి నెలయందును ఎక్కువ ఓడలు నిర్మించబడుచున్నవి. క్రొత్తనాకల విశేషముగ నిర్మించుటకు బ్రెస్టు ఆమెరికాలు పెద్దపర్సాలుల జేసిరిగాని అవన్నియు నిర్వహించబడుట కింక కొంతకాలము పట్టును. అయిన నీలోన ఇంగ్లండు మాత్రము విశేషముగ ఓడల నిర్మించవలసి యున్నది.

మహానాకాని రాజ్య ప్రయత్నములు

లండను, మే 8:—క్రొత్త రకనాకల నిర్మాణమును గూర్చి నావికాధికారుల ప్రకటన మిక్రిం విషయముల వ్యక్తీకరించుచున్నది. 1913 సంవత్సరపు మొదటి మాడుమానము లందు ఇంగ్లండు స్కాట్లండు విద్యంతులలో 2,20,281 టన్నుల నాకలను, మిత్రమండలి దేశములలో 5,44,827 టన్నుల

నాకలను పూర్తి చేయబడినవి. 1917-వ సంవత్సరమునటి మొత్తములు 11,68,474; 17,74,812. 1,11,588 టన్నుల నాకలు క్రిందటి నెల ఇంగ్లండు, స్కాట్లండు, విద్యంతులందు నిర్మించబడినవి. మార్చి జనవరి నెలలలో 1,61,674; 88,568 ఏటలు 30 వ తేదీలో సంవత్సరము సంవత్సరములోపల 1,22,79,887 టన్నులు క్రిందటి సంవత్సరము 7,49,314 జనవరి నుండియు వడియున్న (100 కి) 40 వంతుల వర్తక నాకల నన్నిటిని బాగుచేయుచు క్రిందటి నెల అంత విశేషముగ నాకలు నిర్మించబడిన వని ప్రత్యేకించి తెలుపబడినది.

పశ్చిమరంగము

వైమానికుని మరణము.

లండను, మే 8:—కుప్రసిద్ధుడగు, ఆమెరికా దేశపు వైమానికుడు గు కెప్టాను హిల్లు అనునతడు, జర్మనీవారి విమానముతోడ బోరాడి యాపారాటమున స్వర్గస్థుడయ్యెను. ఈతడు కొంతకాలము ఆంగ్లవైమానికులతోడ నుండె. కెప్టెన్లు మాజీ అను గ్రంథముకు రచించియున్నాడు.

ముందునకు బోవుట.

లండను, మే 8:—స్వల్పమగు యుద్ధము జరిగెను. ఆసెగ్ గామమున విజయమును పొంది తిమూలమున సోము, ఏంకెలనుడును మాతం క్రిని మాడుపులముల యందు ముందునకు నెట్టి, వెరి సైనికుల గొందరను బంధించితిమి. రోహాను, రిబీకొ సెంటు జాలియనులయొద్ద నిన్న రాత్రి ఫిరంగిదళములు తీవ్రతను నూచించినవి. మెటిరను కెప్టెన్లు రంగమున నేటియుదయమున కరిష్ఠి యుద్ధము సంభవ మయ్యెనని ఆంగ్లేయులు ప్రకటించిరి.

పరాసువారి ప్రకటనము

లండను, మే 8:—ఏదరుకె తర దక్షిణభాగముల యందు రాత్రియందు కరిష్ఠి యుద్ధము భయంకరముగ నుండెను. మాంటిడియరు పశ్చిమ భాగమునను, హంగార్లు, షెన్సెను, గ్రీపు సెను రంగములయందును శత్రువులొనర్చిన ముట్టడులు వ్యర్థమైనవి. మేముకొండక సైనికుల బంధించితిమి.

ప్రాస్తు

ఇతరనివేదనములు.

లండను, మే 8:—బ్రాండు ప్రధాన కార్యాలయము వద్దనున్న రైటుగారి విశేషరి ఇల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—మార్గాంకోరు చుట్టునుండు అస్థిరీయములు శత్రువులకు విక్రంబిని గలగ నీయకున్నారు. సోముమార్గాంకోరులకుధ్య నుండు ప్రదేశమును నిన్న రాత్రిగూడ ఎదిరించి ఆమాల్కముగు ముఖ్య ప్రదేశముల లాభకరముగ పట్టుకొనుచు మార్గాంకోరునకు పశ్చిమమునందు రంగమున నొక మైలులో మూడవవంతు వైకాల్కమున 600 గజముల దూరము లోని కేగిరి. సెయిలీ కి సెక్కునకీకార్యమున నుండు 800 గజముల వైకాల్కముగల రంగమున వారు అయిదువందల గజముల దూరమునకు లోనికిబోయిరి. జర్మనులు భయంకరముగ నెదిరించిరి. ఇవటనున్న ప్రతియడుగుభూమియు సత్యంక ఆమాల్కమైనదని ఎరిగియుండుటచే వారతిభూరముగ నెదిరించిరి. అమియ న్నకు పట్టుకొననెంచిన వారి కీ ప్రదేశమెంతయు నాకర్షకము.

స్లాండర్లులో జర్మను లెడిరించుట.

లండను, మే 8:—బ్రాండు ప్రధాన కార్యాలయము వద్దనున్న రైటుగారి విశేషరి నేటి సాయంకాల మిట్లు తింటి సంకెను.—స్లాండర్లు లో నుక వికాల రంగమున చాల ప్రదేశమును భయంకరముగ ముట్టడించుచు నేటియుగ యము జర్మను పరాతిదళములు ఒకేబస్సీ సరస్సునకు దక్షిణమున యుద్ధమొనరించినవి. అది చాల పెద్ద వ్యవహారము. శత్రు పటాలము లత్యధికముగ నుండెను. అసరస్సునకు రిజిమెను నకును మధ్యనుండు ప్రదేశమున శత్రువులు లోనికిబోయిరి. కొంతమంది శత్రువైకులు కనముయొక్క తూర్పుకొననున్నారని తెలియచున్నది. ఆవనములో చాలభాగము మాస్కాధీనమున నున్నది. శత్రువులకు మిడికి రా బ్రయత్నింతురేని ఆత్యపరి మిత నష్టము సెందగలరు. మేము శ్రేయని చెయిరుస్తామియును గూడ పట్టుకొని యున్నాము. వాయుభారము చాలబాగుగ నున్నది. యుద్ధముతీవ్రముగ జరుగుచున్నది. ఇరువారులవైచూని కులును మిక్కిలితీవ్రముగ సంవరించుచున్నారనుమానములు శత్రువులమీదబడుచు ఎదిరించుచు ఫిరంగిదళములకు దిక్కుమగు సహాయము నొనరించుచున్నది. ఈకాన్యమునుండి స్కెల్సెను బయ్యనకు బోవుటకు దారిజేసి నవలయు నని శత్రువుల యుద్ధే కేమైట్లున్నది. అందులకు నిప్రదేశమున నిది మహాభయంకర యుద్ధమున కారంభ ప్రయత్నముగ గనించుచున్నది.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Western Front

German Offensive on a Tremendous Scale.

Entirely Fresh Troops to be Employed.

LAHORE, May 9.
LONDON, May 8th.—The French papers agree in foretelling the resumption of German offensive on a tremendous scale. Some anticipate an inferior spirit in the attackers owing to desertions and evidences of failing morale while others believe that the attack will be entrusted to entirely fresh troops. (C. & M. G. cable).

German Preparations for Attack.

ALLAHABAD, May 9.
LONDON, May 8th.—A correspondent on the British front writes that the Germans may be assumed to have spent the last few days in preparing new attacks. He expresses the belief that the preparations in some parts must be nearly complete and the enemy may be expected to deliver violent blows in more than one place, Amiens not being forgotten. During the fighting for the Flemish hills the German line astride the Somme has been quiet but the region behind has been in full activity. Sufficient time has now elapsed since the offensive there broke down through lack of adequate artillery, for the enemy to bring up his heavy guns and possibly even to mass them in the same depth and profusion as he did for the first advance on the 21st March, the railways through Peronne and Nieuport are said to have been rebuilt with unusual speed and additional lines laid down. The Germans make very little attempt to disguise this industry or conceal its purpose. The correspondent predicts that when the storm breaks again a great part of the present battle front will be affected. The Germans still seem to have two goals in their minds, Amiens and Calais. (Pioneer)

German Press on the Offensive.

Great Combined Operations Foreshadowed.

ALLAHABAD, May 9.
LONDON, May 8th.—While the 'Vossische Zeitung' says that it is time to recognize that the German offensive in the west has been crushed, and other German papers dropping the theory that the offensive was to force immediate peace, are talking of the war lasting a long time yet. One military critic in Germany writes that a resumption of the Western offensive is expected to be accompanied by an attack on Italy on a great scale, the whole constituting the supreme gigantic combined effort whereby the Central Powers hope to achieve the final success for which they are longing so terribly. (Pioneer).

Germans Attack in Flanders.

A Preliminary Operation.

LONDON, May 9.
(10-20 P. M.)—Reuter's correspondent at British Headquarters telegraphing this evening says:—Following a heavy and continuous bombardment along a wide front in Flanders, German infantry this morning attacked south of the Dickebusche lake. It was not a very big affair and apparently only in divisional strength. The enemy penetrated our front line between the lake and Ridge Wood. Some enemy parties are reported in the eastern fringe of the Wood, the greater part of which we hold, and which is likely to prove very costly to enemy if he attempts to rush on. We also held Kleine-Vierstraat. Fighting continues in fine weather, with good visibility, and airmen on both sides are very active. Ours are splendidly serving the artillery and swooping and engaging hostile infantry. The tactical objective of the operation is apparently to attempt to clear the way for a thrust towards Scherpenberg from the north east and it may prove to be the beginning of further fierce fighting in this region.

Other Reports.

Australians Win More Ground.

LONDON, May 9.
Reuter's correspondent at British headquarters wiring to-day says:—The Australians around Morlaucourt are giving the enemy no rest. Attacking again last night between the Somme and Morlaucourt and making two distinct gains of important tactical ground, they advanced six hundred yards on a front of a third of a mile west of Morlaucourt, and to a depth of five hundred yards on a three hundred yards front northeast of Sailly-lezec. The Germans stubbornly resisted, clearly realising the value of every yard of ground here in any further attempt they make to capture Amiens. Gunning seems always to be increasing in intensity.

Artillery Activity.

LONDON, May 9.
(12 5 A. M.)—Last night's French communique reported reciprocal artillery activity north and south of the Avre.

Fighting at Laclytte Sector.

Enemy Penetration.

LONDON, May 9.
The British Communique says:—This morning enemy launched a strong local attack against the Anglo-French line in the centre the attackers entered the Allies front line at certain points. Fighting continues in these localities. Attacks were repulsed at all other points. A successful French local operation advanced their line during the night southward of Laclytte. They took a number of prisoners.

Aeroplanes Brought Down.

One aeroplanes dropped four hundred bombs on different targets along the front.

We brought down twelve German Machines in air fighting eight of which were big ones in an encounter in the neighbourhood of Douai. None of ours is missing.

18 Divisions on Amiens Front.

LAHORE, May 9.
LONDON, May 8th.—An American correspondent in France says that 11 fresh or reformed divisions have been identified on the Amiens front. (C. & M. G. cable).

Italian Front

Electric Works at Lavedin Destroyed.

LAHORE, May 9.
LONDON, May 8th.—The British correspondent on the Italian front says that the British and Italian aviators on Saturday destroyed electric works at Lavedin which supply current for strategic electric railway, while other aeroplanes made an attack on the aerodrome and thus drew off the enemy machines. (C. & M. G. Cable)

British Official Message from Italy.

LONDON, May 9.
A British Official message from Italy says:—We twice made successful raids in the past week taking a few prisoners. Artillery carried out several destructive bombardments. Our airmen destroyed seventeen hostile machines and brought down another out of control. Several of these fell in our lines. We also bombed military targets in the rear of enemy lines. We lost no machines.

Central Powers

Germans' Terrific Casualties.

Stern Measures to Suppress them.

LAHORE, May 9.
LONDON, May 8th.—The Hague correspondent of the Times learns that intense almost house to house canvass of workers of both sexes is proceeding in Germany with the object of encouraging the people to hold on. Informers are invited to denounce pessimists and the authorities promise stern measures against those circulating news of terrific casualties. (C. & M. G. Cable)

Prussian Electoral Reform Bill.

LONDON, May 9.
The Prussian Lower House has passed the second reading of the electoral reform bill.

Ukrainian Situation.

Causing Anxiety to Germany.

Reichstag Criticisms.

LONDON, May 9.
AMSTERDAM.—It is reported from Kiev that Germans have disarmed one Ukrainian Division. Germany is apparently very uneasy over the Ukrainian situation. Discussion in the Reichstag evoked the sharpest progressive criticism of German military measures which it was declared had created a dangerous situation. Speediest ratification of Ukrainian Peace Treaty was urged. Skoropadski's alleged Pro-Germanism was discredited and the new ministry was described as a Pro-Russian one.

German Threat to Holland

Brings About Agreement.

LONDON, May 9.
AMSTERDAM.—The "Nieuwe Rotterdamse Courant" referring to the German Dutch Agreement states that Holland was restricted transport by land and water to civilian supplies. The newspaper complains however that Germany hastened negotiations by military threats, a fact from which Dutch people will not fail to draw their own conclusions.

Aaland Islands.

Demolition of Fortifications Decided Upon.

LONDON, May 8.
STOCKHOLM.—The Swedish German and Finnish Governments have decided to negotiate a treaty for the demolition of fortifications on the Aaland Islands which are contrary to international conventions.

Germany's Last Chance.

Why She is Making Desperate Attempts.

LONDON, May 9.
A thousand American Naval officers and men were entertained to-day at the National Sporting Club. Sir Frederick Smith said, he was glad Americans were here to see the spirit of the people and sacrifices they were prepared to make to secure victory for Democracy. Admiral Sims said America had come in with both feet and would stay in with both feet till the thing was finished. Germany's only hope of winning was by submarines; but since April last year sinking had been steadily decreasing, and the curve of building programme had been ascending. These curves would cross within a fortnight and we should be increasing shipbuilding, instead of submarines decreasing it. Germany knew that, and that was why she was making desperate effort on western front which was her last chance.

Austrian Inactivity Criticised.

By Germans.

LONDON, May 9.
There is evidently a good deal of irritation in Germany at the continued inactivity of the Austrians. General Von Liebert, writing in the "Tagliche Rundschau" complains that General Foch is not only able to recall British and French Divisions from Italy but that they are ready to bar own units to France.

Great Britain

Sinking of Submarines Increasing.

New Output of Shipping Improving.

LONDON, May 8.
Mr. Macnamara speaking at Bristol said that the sinking of enemy Submarines had steadily increased. Sinking of merchantships fell steadily and the output of tonnage monthly was well ahead of last year. Large plans had been laid by America and Britain for output of new tonnage but plans must take time of mature. Meanwhile the onus of immediate output was on the United Kingdom.

Destruction of a Submarine.

German Commander's Surprise.

LONDON, May 9.
An interesting account of the destruction of the German minelaying submarine "39" has reached London from a Dutch correspondent. "39" was commanded by Otto Ehrentraut, who is a close personal friend of Prince Henry of Prussia and a frequent visitor at the latter's castle at Kiel. Before Ehrentraut left Kiel with "39," Prince Henry came to the pier to wish him bon-voyage. "39" left the base at midnight, carrying several torpedoes and a large quantity of gun ammunition but no mines, as the trip was in the nature of a shake-down for the crew who had all seen service in other submarines. "39," after sinking the Norwegian ship "Hans Kinch" and the British steamer "Hans Larsen," later opened fire on what she thought was another steamer, but she had to deal with sterner stuff than defenceless tramps this time. For she was immediately answered by a salvo from a British destroyer. She dived a bit too late, for a depth charge shook her, causing a leak in the conning tower and water poured into the control. The crew were panic-stricken and "39" rose helplessly to surface, only immediately to receive a volley of shells from the Destroyer. Ehrentraut and six others of the crew were killed, but the destroyer saved seventeen others, including the captain and chief engineer of the "Hans Larsen," who had been taken prisoners and were uninjured.

Our Wonderful Empire.

The Test of War.

LONDON, May 9.
Mr. Walter Long, presiding at a luncheon to Sir Frederick W. Young, upon his vacating the position of Minister of Crown Lands in South Australia, said:—The Empire was a wonderful thing. There had never been anything like it in the whole history of the world. In the war, what a marvellous part the Empire had played. The moment it was apparent that we were going to stake our very existence on a sacred cause, there came from every part of the world, where the British flag flew, not requests for further information and awkward questions, but one wonderful cry "we are coming" (cheers) And when they came what a page they wrote on the military history of the world although loosely knit. The moment the Empire was confronted with real danger, it stood as one man and all troops showed that they were entitled to rank with the heroes whose names were written in gold in the Empire's history. We had never doubted the issue, but victory would be attained, only if we realised the magnitude of the task and the immediate nature of the difficulties and set our backs to the wall determined that nothing should overcome us and no difficulty be too great.

Exchange of British Civilian Prisoners.

LONDON, May 9.
Mr. Hope replying to Mr. Hume Williams in the House of Commons, said that all the 400 British Civilian Prisoners who were eligible under the Hague agreement to be interned in Holland and the majority of Officers and Non-Coms captured up to 30th June 1916 had reached Holland. Exchange agreement worked automatically. Fresh numbers were becoming eligible by the effluxion of time. Germany rejected the proposed extension of agreement to include privateers who had been in captivity for eighteen months.

Java Tea to Canada.

LONDON, May 8.
In the House of Commons, in reply to Sir John Rees who drew attention to the fact that exports of Tea from Java to America and Canada in 1917 were 32,568 thousand halfkilos compared with 632 thousand in 1916. Mr. Fisher stated that he had no information that the Government of Canada proposed to restrict importation of foreign tea.

Forced Belgian Labour.

Youths and Boys Behind German Lines.

LONDON, May 9.
Mr. Balfour stated that he had official information that Belgian boys and youths were forced to work behind the enemy lines on the west front. He understood that the Belgian Government intended to lodge a protest which the British Government would warmly support.

Revising Naturalisations.

A New Bill.

LONDON, May 9.
In the House of Commons, Sir George Cave stated that he hoped to introduce next week a bill for revising certificates of naturalisation, which the Dominions had approved.

The Home Rule Bill.

LONDON, May 9.
In the House of Commons, Mr. Bonar Law said he hoped the Home Rule Bill would be introduced before Whitsun.

Indian Tea Ballot.

LONDON, May 8.
2,014,000 pounds of Indian and 437,000 pounds of Ceylon tea were balloted for yesterday.

స్థానిక వార్తలు

సరోజినీదేవి, వివిధ వ్యాధులు:—రేపు 15-వ తేదీ జరుగు జాతీయ విశ్వవిద్యాలయ ప్రథమసభాసందర్శనమున శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు బాలూ వివేకచంద్రపాటుగారు చెన్నపురికి విచ్చేయుదురని తెలియుచున్నది.

కడపసభలు:—కడపపురము వరకు ఈనెల 20, 21 నా నెల 1 వ తేదీలందు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమున అధ్యక్ష మహాజన సభలు జరుగవలయుగా జరుపబడుటకు ఆహ్వానసంఘమువారు సర్వప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. అధ్యక్షుల నామములు రెండు మూడు దినములలో ప్రకటిత మగును.

కలవల రామానుజము సెట్టిగారి ధర్మచిత్తాన్వయము:—నంగంబాకములోని దివానుబహదరు కలవల రామానుజము శ్రేష్ఠిగారి ధర్మచిత్తాన్వయమునందు గత మాసమునందు 8874 మందికి మందునిచ్చిరి. సగటున అను దినమున చిత్తాన్వయమునకు వచ్చువారి సంఖ్య 296.

అర్యబాలికా విద్యాలయము:—సెయింటు లా మరుగువుంటులోని అర్యబాలికావిద్యాలయముయొక్క యిరువదియవార్షికోత్సవము రేపు ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు జరుగును. అధ్యక్షులు జనరలు మానీయులగు ఎన్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు సభాధిపత్యము వహించుదురు.

యధ్దసభ:—రేపు 21-వ తేదీ మంగళవారము వాడు డిల్లీసభాతీర్మానములను ఆచరణలోనికి తెచ్చుట కేమి ప్రయత్నములు చేయవలయునో ఆలోచించుటకు గొప్ప సభ యొకటి సెయింటు లా మరుగువుంటులోని జరుగును. వెంట్రండు ప్రభువుగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

సేనలో చేరుట:—ఒంగోలు నివాసులు మిట్టవొడ్డి కృష్ణారావు పంతులు బి. ఏ. మైసముపాటి నరసింహము పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్., పత్రి శ్రీనివాసయ్య బి. ఏ. తదవర్తి పెరియార్ వారు సెట్టిగారి డిల్లీ మహాసభా తీర్మానము ప్రకారము కమిషనుల నిచ్చిన సేనలో చేరుటకు నిశ్చయించుకొని వారని వినుటకంతయు సంతసించు చున్నారు.

ఆంధ్రమహిళాసభ:—కడపలో జరుగు సభల తోపాటు ఆంధ్రమహిళాసభను సయితము జరిపిన బాగుగా నుండుననియు, అందువిషయమున కడపలోని విద్యార్థులకు రాండ్రగు యువకులు ఆలసించక వెంటనే సభ నొకదానిని సమావేశపరచి ఆహ్వానసంఘము నేర్పరుచుదురని కోరుచు యొకరు మాట వ్రాయుచున్నారు.

ఒక హెచ్చరిక:—ఆక్షయతృతీయ పుణ్యకాలము ననుసరించి కుంభకోణమున రాబోవు సోమవారము జరుగగల 12 గండు సేవలకు ఆసేవల ప్రార్థనలచే పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యులవారు వెళ్లదలచుటచే శ్రీధరవరత్న బోధనీసభవారిచే ప్రకటింపబడిన మేరకు ఎల్లండి ఆదివారము "లవకుశ" కాలక్షేపము నిలుపుదల చేయబడినది. ఈ దినము రేపు యథాప్రకారము శ్రీకృష్ణదూత్యము కాలక్షేపములు జరుగగలదు.

సమరకార్యములకు విరాళములు:—జూనగడు సంస్థానమువారు యుద్ధాంతము వరకు సాలూనకు 5 లక్షలు చొప్పునను, పరి యొక 1 లక్ష చొప్పున సచిను నవాబు ధారు మహారాజాగార్లును, తిరువాన్కూరు మహారాజావారు 2 లక్షలును, దేవాను మహారాజా వారు పదునైదువేలను విరాళము సొంపగుదురు.

ధిల్లీ యుద్ధములు:—నిన్నటి దినము ఛీపు కమిషను గారి యాజమాన్యమున ధిల్లీకాన్ఫరెన్సు నూచనల నామోదింపుటకు పెద్దసభ జరిగెను. యుద్ధములును వనూలుచేయుటయందును, సైనికులజేర్పుట యందును దొరతనమువారికి తోడ్పడుట కొక సంఘము నెలకొల్పబడినది. సభలోనే 2 లక్షల రూపములకు వైగా యుద్ధములు విరాళములు ప్రోగ్రెసవి. ఇంక మరియొకలక్ష వాగ్దత్తము చేయబడినది.

వృత్తాంతములు

సమరకార్యములందు వినియోగింప భోపాలు జేగము గా కొక లక్షయును, జాంజీరా నవాబుగా కొక యర్థలక్షయును యిచ్చిరి.

నేటిదినమున వెల్లింగుటన్నులో దక్షిణ ఇండియా మహాసభ జరుగును. ఈ సభకు బోవు నిమిత్తము రక్షణసేనా ప్రతినిధులు కలుపుచు తమస్వస్థులను కమిషనురు బూతుటక్కురుగాను నిన్నటిదినమున కూనూరునకు విచ్చేసిరి. తామిటీవల రుష్యా స్కాండినేవియా రాష్ట్రములందు సంచార మొనర్చియుంటిరునియును వెల్లింగుటన్నులోని పాముల మలమలమాడుచుండి రనియు, యీవిహాయగు సమాచారమును తా ముపన్యసింపనుంటిమనియును, టక్కురుగాను సంధామణావసరమును జెప్పిరి.

కలకత్తా కార్పొరేషను:—కార్పొరేషను వారు 8 వ తేదీని సభగూడిరి. సమరనిర్వహణమునైననే ప్రజల శక్తియంతయు వినియోగముగావలసి యున్నందునను, ఆచరకాలముననే సామ్రాజ్యరాష్ట్రీయసాలకవర్తములందు మార్పులు జరుగనున్నందునను, ప్రస్తుతమునకు కలకత్తా మునిసిపలు బిల్లు చర్చ నాపివేయవలయు ననియును, అందులకు గాను తగిన యేర్పాటుల నొనర్పవలసిన దని బుగాబా దొరతనము వారిని కోరవలసినదనియును డాక్టరు వారి ధన్య దత్తుగాను తీర్మానముపపాదించిరి. కమిషనర్లలో చాలమంది కృతిరేకింపుట బట్టి తీర్మానము ప్రోత్సహించినది.

అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయపు పటాలము:—మెయి మాసారంభముననుండియు విశ్వవిద్యాలయ పటాలము (ఇండియారక్షణసేన) డేరాడూనునగరమున శిక్షణమును పొందుచున్నది. అలహాబాదు, లక్నో, ఆగ్రా, కాన్పూరు మున్నగు ప్రదేశములయందలి యువకులు 250 మంది యాపటాలమున నున్నారు. మిరటు డివిజను కమిషనరు హాఫ్మన్సుగారును పండిత మాంబర్లుగారును సోమవారమువాడు పటాలమును సందర్శించిరి. దర్శాత్తుల నొనర్చి వీరువురును కొన్ని మాచనముల నొనర్చిరి. ఈ విద్యార్థులకు సాకర్యము సొందుననిమిత్త మిచట నొకనిధి యేర్పడినదనియు, చందాలు విస్తారముగ చేరినవనియు అలహాబాదునుండి తెలియవచ్చినది.

బాపట్ల తాలూకా, పాలపుర గ్రామమునందలి పోత నామాత్య గ్రంథాలయమును, శ్రీరామమందిర సరస్వతీ పుస్తక భాండాగారమును, స్థాపించిన దాది మహాప్రార్థనవ్యయం దున్నవని వానిని తిరిగి పునరుద్ధరించుటకుగాని, రెండును వికృతముచేయుటకుగాని మే నెల 6 వ తేదీ సోమవారమునాటి యుదయము బాపట్లతాలూకా గ్రంథాలయ సంఘకార్యదర్శి కోన వేంకటరాయ శర్మగారు విచ్చేసి రెండు గ్రంథాలయముల వారిని సత్రమునందు సమావేశ పఱచిరి. సాయంత్ర మూగంటలకు శర్మగారి యధ్యక్షతృక్కింద నొక బహిరంగసభ జరుపబడినది. అప్పుడు "ప్రస్తుతస్థితి"ని గూర్చియు, "వైషమ్యము"ను గూర్చియు నుపన్యాసము జరిగినది.

హిందూదేశమున నిర్బంధపైన్య సేన:—హిందూదేశమున శిక్రుకాలమున నిర్బంధపైన్య సేనావిధానము ప్రవేశపెట్ట బడుననియును, బొగ్గుగనులయందు పనిచేయుచుండు పనివాండ్రకు గూడ సీకాసనము కర్తవ్యము బడుననియును వదంతులు ప్రబలియున్నవి. కాని నీటికాధార మెద్దియునులేదు. బొగ్గుగనుల యందు, పనిచేయు కార్మికులందరును నమోదు చేయవలసిన దని చీఫ్ కానిటరి ఆఫీసరు ఉత్తరువొసర్చి యుండెను. ఈ యుత్తరువువై వదంతి కిందుక నాధారమై యుండవచ్చును. ఈ వదంతివలన కార్మికులయందెట్టి యాత్రమును కలుగకుండుటకై కానార్డు కమిటీవారు నడచుకొనిన విధానము ప్రశంసనీయమైయున్నది. వైవదంతి కేవల మసత్యమని కమిటీవారు గంభీరముగ వెలువరించి ప్రమాదము వాటిలకుండ జేసినది ఇండియా బొగ్గుగనుల సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

యూరోపియనులు; సైనిక బలము:—ప మొనీరుపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. —యూరోపియనులలో నింక నెంత మంది అసభికారులను యుద్ధమున కంపదగునో యను ధిల్లీ తీర్మానాంశమిప్పుడు చాలవరకు విచారింపబడుచున్నది. యుద్ధ విజయార్థ మెట్టి ఏర్పాటులు చేయబడినను అవి అనుష్ఠాన

నీయుములేగాక సంతోషాహవానములగు. కానికావెన నిదివరకే చాలప్రయత్నములు జరిగియుండెనని కొంతనంది అభిప్రాయ పడుచున్నట్లు లున్నది. ఈసంఘము బాలచంద్రి నతిఉదార బుద్ధివంతుడై యుద్ధమున కొసగినది. మిగిలినవారిలో సమర్థులింక ఈదేశసంరక్షణార్థ ముపయోగింప బడవలసి యున్నారు. వాణిజ్యపారిశ్రామిక కాఖలనుండి ఇంక నెంతమందిని తీయవచ్చునదియు బహుభాగరూకతతో పరిశీలింప వలయును. ఈవిషయమున నింక నే తీర్మానమును చేయబడక పూర్వమే ఈవిచారణ జరుగవలసి యున్నది. హిందూదేశమునందు యూరోపియను కృతస్థాపనలు ప్రత్యేకపద్ధతిని కొనసాగింప బడుచుండునంతని నధికారు లట్టి విచారణ సమయమున బాగుగ జ్ఞాపక ముండు కొనవలసియున్నది.

బండిపోటు:—ఎ. టెల్లారీగారు నేతవనితో యథా ప్రకారముగ వారణాశి భ్యాంకునుండి సొమ్ము తీసికొని వచ్చుచుండిరి. తమ కార్యాలయమునందలి పనివాండ్రకు టీతముల నిచ్చుటకు వారు 15 దినముల క్రిట్టాకమారు సొమ్ము తెచ్చుట వాడుక. టెల్లారీబాబుగారును మరియొకడును, రూ॥ 15000, రూ॥ 18000 లను నగదు రూపమున రూ॥ 2000 నిను తక్కిన నోట్లును గొనివచ్చుచుండిరి. బాదోపి ష్టమునవద్ద వారిక బండ్లని మాట్లాడుకొనిరి. ఒక చాకీ ద్వార లాంతరును బట్టికొని వారి నచట గలసికొనెను. కారాగారమునకు 700 గజముల దూరముననుండగ కొంతమంది బండిపోటు దొంగలు లాటిలతో వారి నెదిరించిరి. టెల్లారీగారికి విశేషముగ దెబ్బలు తగిలెను. తలను కిరిటముండుటవలన నతడు బ్రతికి పోయెను. బాబుగారికి గట్టి దెబ్బలు తగిలెను. లాంతరు ముక్కలయ్యెను. దాని పట్టుకొనిన వాడికి దెబ్బలు తగిలెను. దురదృష్ట వశమున టెల్లారీగారి చేత నేదియు ఆయుధము తేక పోయెను. దొంగలచేతి నుండి తీసికొనవలసిన అతడు యత్నించెను గాని కార్యము లేకపోయెను. దొంగలు చీకటిలో తప్పించుకొని పోయిరి. చుట్టు ప్రక్కల ననేక గ్రామములుండెను గాని ఎవ్వరును వారికి సహాయము చేయుటకు రాలేదు. వారు కేకలును చప్పుడునుగూడ విని యుండిరి. ఫ్యాక్టరీవద్ద చప్పుడుటకు టెల్లారీగారు విసిరిగాని వారువచ్చుట అసమ్యయ్యెను. ఈ సం గతి పోలీసువారికి తెలుపబడినది. వారా దగ్గర గ్రామములో తనిఖీచేసిరిగాని ఏమియు కార్యము లేకపోయెను. దొంగల సఖి గతిని చెప్పినవారికి వేయిరూపాయల బహుమతి నొసగెనని టెల్లారీగారుచెప్పిరి.

ఉక్రేనియాను గూర్చి జర్మనీయుల యాత్రము.
రీచ్ వ్యాసుసభయందు చర్చ
ఆముప్పైదాము, మెయిరి:—ఉక్రేనియాడివిజ నొక దానిలోనున్న సైనికులందరను జర్మనువారు నిరాయుధుల సొందర్చిరి. ఉక్రేనియా వ్యవహారములు జర్మనీయుల కాత్రము గొలుపుచున్నవి. జర్మనీవారు సైనిక కార్యనిర్వాహకతంత్రము విషయదేశ దెచ్చిపెట్టిన దనియు రీచ్ వ్యాసుసభయందు దొడ్డి పలుకబడినది. ఇంతియగాక, ఉక్రేనియాతోడ జరిగినసంధికి దొరతనమువారు తక్షణమే తలయూచవలసిన దని సభ్యులు హెచ్చరించిరి. స్కొవోపాడ్కిన్ గారు జర్మనీవారి పక్షమున నుండుట కల్గయనియును, నూతనచరిత్రవ్యయ రష్యారాష్ట్రమున కనుకూలముగ నున్నదనియును సభ్యులు పలికిరి కీఫ్ నుండి తెలియవచ్చెను.

మహమ్మదీయులయాత్ర.
సంతృప్తికరముగ నెరవేరుట.
లండను, మెయి 9:—జెరూసలేమునుండి యిట్లు తంత్రీవాస్త్ర వచ్చినది:—నెబియాసాయాత్ర గతనెల 25 వ తేదీని సంతృప్తికరముగ నెరవేరినది. సైనికాధికారు లన్ని విధములను శక్తివంచనలేక సహాయమొనర్చిరి. ఉత్సవములన్నియు నిర్విఘ్నముగ నెరవేరినవి. మహమ్మదీయు లందరును సంతసించి ప్రభుభక్తిని వెలువరించుచు, సర్వసేనానికి కృతజ్ఞతను వెలువరించిరి.

రుమేనియా సంతి సంగీకరించుట.
లండను, మే 9:—రుమేనియా ప్రకటనము రుమేని యాబును అప్రియా, జర్మనీ, టర్కీ, బల్గేరియాలకును నేటి యుద్ధమును బుఖారెప్పురద్ద నేటియుద్ధమును సంతి జరిగెను. సంతకములు చేయబడినవి. అంతయు లింతలోనే ప్రకటింపబడగలవు.

అమృతాంజనము డిపో వారి దివ్యోషధములు.

శంఖచూర్ణము పండ్లతోముట్టకు ...	0-2
శీర్షసాదానము మూత్రము అజీర్ణమునకు ...	1-4
చంద్రశాలహరి పండ్లతోముట్టకు ...	0-3
శుభ్రగోళము గౌతమిపుణ్యికి ...	1-0
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-3 ...	0-12
మూలరంజకు తైలము డబ్బి 1-3 ...	0-12
తేలుమందు తేలుకాటుకు సీసా 1-3 ...	0-9
నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0-4
కలరామూత్రము వాంతిభేదాలకు ...	0-6
గజ్జికీతైలము గజ్జికీదలకు డబ్బి 1-3 ...	0-4
చామకర్షణము సీసా 1-3 ...	0-6
శేలకు మందు సీసా 1-3 ...	0-4
తామర తైలము; తామర, నీటకు ...	0-8
కుంభకు తైలము డబ్బి 1-3 ...	0-4
సురతిద్రావకము సీసా 1-3 ...	1-0
కఫహరి శీతగట్టులకు దగ్గుకు ...	1-4
కఫహరిచూర్ణం చిచ్చునములకు డబ్బి 1-3 ...	0-8
చాయాపుటోట్టుకు మందు ...	1-0

శుభ్రగోళము గౌతమిపుణ్యికి

మోహినీతైలము పెండ్లకలు పెరుగుటకు ...	0-12
శోమహరి పెండ్లకలు పెరుగుటకు ...	0-8
ఉబ్బునమునకు మందు సీసా 1-3 ...	1-3
కస్తూరిమూత్రము పెద్దవి, మంచివి 50-3 ...	0-10
శుభ్రగోళ మూత్రము ...	1-0
శుభ్రగోళ తైలము పుండ్లకు ...	1-0
విరేచనము: కుమారలకు డబ్బి 1-3 ...	0-8
గ్రహణి మూత్రము డబ్బి 1-3 ...	0-8
శిరోచేదన మూత్రము తలనొప్పిలకు ...	0-12
కాలినపుండ్లకు నూనె సీసా 1-3 ...	0-8
శిగగు ద్రావకము సీసా 1-3 ...	1-0
కుసుమారి మూత్రము, కుసుమవ్యాధులకు ...	1-0
చుండుకు నూనె సీసా 1-3 ...	0-6
గుండరితైలము, ముఖకాంతికి ...	0-8
పసుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు ...	0-6
కర్ణకూలహరి చెవిపోటుకు ...	0-6
బాలాబి మూత్రము మలబద్ధమునకు ...	0-8
బంతువారహరి ఎముకలకు ...	0-8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనాడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిల్లా

అత్యుత్తమ రక్తమణులను జనించు బాధ్యులకు కీరీటుమనబడి మందు. కుడుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను తుండ్లకు, ప్రాతకౌశ్యమున అన్ని విధములకున గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

విక్రీలి క క్రివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (కీరీ)

ఇది ఒక విశిష్టమైన ఔషధ మిచ్చుట నిస్సంకయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన చోషములను పోగొట్టును. కీరీరముగంటలి పొదరసదోషములను, మలబద్ధమును కారణబంధమును పోషలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శీతరొగమును గలగలయెను. 18 రోజులవర కుండుటకు 4 బొమ్మల బుడ్డిలో అమ్ముబడును.

ప్రావైటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికరూపాలివి ప్రశంస

కన్నులకుంటి కలపానాచయ విరచితము.
తల 0-4-0 పోషక అధికము.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుక్త కట్టమంచి రామలింగారాధి గారిచే
ద్రావణపడినది. తల 0-4-0 పోషక ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారగుచున్నది

పింగళి సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

కాగితముల కవులను కేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మూత్రమే సిద్ధముచేయుచు చుండుటవలన వలయువారు వెంటనే (వాసికొను టుచియును.	తల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	" " 0-8-0
" ఆర్థసంవత్సర " "	" " 0-12-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధోషధము

తామరతైలము	గజ్జికీతైలము	మోహినీతైలము
డబ్బి 1-3 0-6-0	డబ్బి 1-3 0-4-0	సీసా 1-3 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు

బృహత్ మంజుష్టాదికావ్య

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రథమమైనది.
1 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభగుటి

మూత్రవ్యాధులందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.
1 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాంఘా ఫార్మస్యూటికల్

వచ్చును

ఆయుర్వేద యోషధముల జేయువారు బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
338 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈ లేహ్యము రక్తమునకుబిచ్చేసి వీర్యమును పెంచుచి బలమును కలిగించి యుష్ణశీతమును చేసి చేతి కాళి మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి శరీరమునకు లేజన్యును కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, భేదము, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.

219 అర్థపౌను డబ్బి 1-3 రు. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్, అతంకనిగ్రహ కౌషధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

పాల్వపు వేంకటాచల 594

పండితులచారి సిద్ధోషధములు.

లోకామయహార కస్తూరిమూత్రల నిప్పుడైనను పరికింపును.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నవి.

ఇండియావారు మూత్రమే క క; బర్మా, సిలోకా, మలియన్టీట్, గోవా, ఫీజి, ఐలండ్, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ సీ సిద్ధోషధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయహార" కస్తూరి మూత్రల సీసా మీ యింట నున్నయెడల, మాటికి కైదుల సమయమును, నిశీతించి, మొర చెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతనాతము, అజీర్ణము, పూర్వవారము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలగు వికారము, చిన్నబిడ్డలకు లుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మర్యాద ననేక రోగములను, ఈ సిద్ధోషధ కనకచే నాత్మర్యముగా పోయి గుణము గలగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధములగునట్టియు సువయోగకరములగు కర్మాటక మాలికలనుండియే యోషధములను తయారు చేయుచుందురు.

రిజిస్ట్రేషన్ యీవ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసానుండియు ఉంచును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాలో నూటి యందును, 250 మూత్రము సీసా 4 ఉపయోగముగలది.

6 సీసాల గోకనారి తెమ్మింకినా

టపాల ఖర్చుతోడే రూ 1-8-0

12 సీసాలోకనారి కొనిన 2-12-0

25 సీసాలోకనారి కొనిన 5-0-0

సమస్తరోగములకు మాత్రమే ఆయుర్వేదము సిద్ధోషధములు కొరవడు.

వినియోగము:—ప్రతి సీసా రాముల వైద్యశాల, మద్రాసు.

